

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **zielarstwo**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Karpacka Państwowa
Uczelnia w Krośnie**

Data przeprowadzenia wizytacji: **15-16 kwietnia 2021 r.**

Warszawa, 2021

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	12
---	21
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	21
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	28
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	29
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	33
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	35
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	36
---	41
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	41
---	44
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	44
---	47
Zalecenia	47
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	48

5. Załączniki: _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: prof. dr hab. Grażyna Jaworska, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Jadwiga Renata Ochocka, ekspert PKA
2. prof. dr hab. Jacek Żarski, ekspert PKA
3. mgr Marta Jankowska, ekspert PKA ds. pracodawców
4. Adrian Korzeniowski, ekspert PKA ds. studenckich
5. mgr Agnieszka Socha-Woźniak, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku zielarstwo prowadzonym w Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie przeprowadzona została z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2020/2021. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na powyższym kierunku.

Wizytacja została przeprowadzona zdalnie, zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej. Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitacje zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których Przewodnicząca zespołu oceniającego oraz współpracujący z nim eksperci poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	zielarstwo	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne/niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	technologia żywności i żywienia - 57%, nauki farmaceutyczne - 25%, rolnictwo i ogrodnictwo -18%.	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	7 semestrów 212 ECTS - dla cyklu kształcenia od roku akademickiego 2017/2018 i 2018/2019, 225 ECTS - dla cyklu kształcenia od roku akademickiego 2019/2020 oraz 2020/2021	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	15 tygodni (19 ECTS) - dla cyklu kształcenia od roku akademickiego 2017/2018, 15 tygodni (24 ECTS) - dla cyklu kształcenia od roku akademickiego 2018/2019, 24 tygodnie (6 miesięcy, 35 ECTS) - dla cyklu kształcenia od roku akademickiego 2019/2020 i 2020/2021	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	1. <i>produkcja surowców zielarskich;</i> 2. <i>rośliny zielarskie w produkcji żywności, suplementów diety, leków roślinnych i kosmetyków;</i> 3. <i>przetwórstwo zielarskie.</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	inżynier	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	33 (+20 osób w trakcie obron po 7 semestrze)	0 (tryb niestacjonarny został uruchomiony tylko w pierwszym roku prowadzenia kierunku, obecnie nie jest realizowany)
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ³	3569-3582* - dla cyklu kształcenia od 2017/2018 3526-3534* - dla cyklu kształcenia od 2018/2019 2185 - dla cyklu kształcenia od 2019/2020 i	1438 - wg. programu dla cyklu kształcenia od 2020/2021

	2020/2021	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	113 - dla cyklu kształcenia od 2017/2018 116 - dla cyklu kształcenia od 2018/2019 125 - dla cyklu kształcenia od 2019/2020 i 2020/2021	113 - dla cyklu kształcenia od 2017/2018 116 - dla cyklu kształcenia od 2018/2019 125 - dla cyklu kształcenia od 2019/2020 i 2020/2021
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	113-116* - dla cyklu kształcenia od 2017/2018 111-114* - dla cyklu kształcenia od 2018/2019 117-120* - dla cyklu kształcenia od 2019/2020 i 2020/2021	113-116* - dla cyklu kształcenia od 2017/2018 111-114* - dla cyklu kształcenia od 2018/2019 117-120* - dla cyklu kształcenia od 2019/2020 i 2020/2021
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	95 - dla cyklu kształcenia od 2017/2018 i 2018/2019 94-97* - dla cyklu kształcenia od 2019/2020 i 2020/2021	95 - dla cyklu kształcenia od 2017/2018 i 2018/2019 94-97* - dla cyklu kształcenia od 2019/2020 i 2020/2021
*- w zależności od specjalności		

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Oceniany kierunek studiów zielarstwo został uruchomiony w Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie, która w latach 1999-2020 działała jako PWSZ im. Stanisława Pigonia, w roku akademickim 2016/2017. Za organizację studiów odpowiada Zakład Zielarstwa, znajdujący się w strukturze Instytutu Zdrowia i Gospodarki KPU. Koncepcja i cele kształcenia na ocenianym kierunku są zgodne ze strategią rozwoju województwa podkarpackiego oraz miasta Krosna i okolic, przyczyniając się do

zrównoważonego rozwoju gospodarstw rolnych i turystyki. Atutem jest wykorzystywanie w rozwoju gospodarczym zasobów Podkarpacia, którego środowisko posiada cenne walory przyrodnicze. Studia w zakresie zielarstwa w krośnieńskiej KPU zostały uruchomione jako jedne z pierwszych w Polsce w celu przygotowania kadr zawodowych, posiadających przygotowanie praktyczne w zakresie uprawy roślin zielarskich, w tym również uprawy ekologicznej, oceny jakości surowców i produktów zielarskich oraz zasad ich przechowywania, obróbki i przetworstwa surowców zielarskich, organizacji i zarządzania gospodarstwem, wykorzystania roślin zielarskich w dietetyce, kosmetologii i fitoterapii. Studia pierwszego stopnia mają za zadanie przygotować absolwenta do pracy w firmach prowadzących uprawy ziół i przetwarzanie surowców zielarskich, produkujących leki roślinne, żywność z ziołami, suplementy diety i kosmetyki, do prowadzenia własnej działalności gospodarczej w tym zakresie, a także podjęcia studiów drugiego stopnia. Profil praktyczny tych studiów jest w pełni zasadny, bowiem mają one na celu przede wszystkim kształtowanie umiejętności składających się na praktyczne przygotowanie zawodowe, pogłębione o wiedzę z dziedziny nauk rolniczych w zakresie dyscypliny rolnictwo i ogrodnictwo oraz technologia żywności i żywienia, a także z dziedziny nauk medycznych i nauk o zdrowiu w zakresie dyscypliny nauki farmaceutyczne.

Koncepcja i cele kształcenia na ocenianym kierunku w Karpackiej Państwowej Uczelni są zgodne ze strategią Uczelni, według której głównym celem strategicznym jest kształcenie wysoko kwalifikowanych kadr dla potrzeb lokalnego rynku pracy, w oparciu o współpracę z lokalnymi samorządami i pracodawcami. Przyjęta uchwałą Senatu PKU nr 52/20 z dnia 15 grudnia 2020 roku, strategia rozwoju Uczelni na lata 2021-2025, będąca twórczą kontynuacją poprzednich strategii, podkreśla potrzebę elastycznego dostosowywania oferty dydaktycznej do potrzeb i oczekiwań otoczenia społeczno-gospodarczego regionu, placówek edukacyjnych, kulturowych i administracyjnych, a także społeczności lokalnej. Najważniejsze cele operacyjne obejmują rozwój kształcenia w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w zakresie których mieszczą się w części koncepcja i cele ocenianego kierunku zielarstwo, a także ciągłe doskonalenie jakości kształcenia, w tym systemu praktyk zawodowych, w oparciu o najlepsze krajowe i zagraniczne wzorce. Koncepcja i cele kształcenia są także zgodne z polityką jakości KPU w Krośnie, której ambicją jest kształcenie młodzieży na najwyższym poziomie, zgodnie z oczekiwaniami regionalnego i lokalnego zawodowego rynku pracy i aspiracjami studiujących. Podstawą kształtowania polityki jakości jest obszerny i wieloaspektowy wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, którym objęty jest również oceniany kierunek zielarstwo. W Uczelni system ten funkcjonuje od 2008 roku, jest stale doskonalony i wzmacniany nowymi procedurami, pozwalającymi na weryfikację procesu kształcenia na Uczelni i doskonalenie jakości świadczonych usług edukacyjnych. M.in. w ramach doskonalenia polityki jakości, w 2020 r. dokonano aktualizacji procedur jakościowych stanowiących Księgę Procedur oraz zadań Uczelnianej oraz Instytutowych Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku zielarstwo w KPU w Krośnie, obejmując zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji w zakresie dogłębnej znajomości oraz technologii pozyskiwania roślin surowców zielarskich z upraw polowych i stanowisk naturalnych, oceny ich jakości i zasad przechowywania, mieszczą się w dyscyplinie naukowej rolnictwo i ogrodnictwo. Dotycząc wykorzystania roślin przyprawowych w przemyśle spożywczym oraz zagadnień przetworstwa zielarskiego odnoszą się do dyscypliny naukowej technologia żywności i żywienia. Obejmując z kolei wykorzystanie roślin leczniczych w produkcji leków roślinnych i w kosmetyce korespondują z dyscypliną nauki farmaceutyczne. Pod względem jakościowym przyporządkowanie ocenianego kierunku studiów do dyscyplin naukowych jest prawidłowe. Zastrzeżenia budzi natomiast przyporządkowanie pod względem ilościowym, które reguluje uchwała nr 32/19 Senatu Uczelni z

dnia 16 września 2019 roku w sprawie przyporządkowania kierunków studiów do dziedzin i dyscyplin naukowych. Uchwała ta zakłada, że dla ocenianego kierunku studiów wiodącą dyscypliną naukową jest technologia żywności i żywienia (udział 57%), a pozostałymi dyscyplinami: nauki farmaceutyczne (25%) oraz rolnictwo i ogrodnictwo (18%). Analiza koncepcji kształcenia, w której nacisk kładzie się na zagadnienia związane z technologią produkcji, pozyskiwaniem, przechowywaniem i oceną jakościową surowców zielarskich, a potrzebę kształcenia na kierunku zielarstwo wiąże się z rozwojem ekologicznych systemów gospodarowania w rolnictwie wskazuje, że udział dyscypliny rolnictwo i ogrodnictwo jest zanizony. Zdecydowanie zawyżony przez Uczelnię jest natomiast udział dyscypliny technologia żywności i żywienia nawet przy założeniu, że zalicza się do niej wszystkie zagadnienia związane z przetwórstwem zielarskim oraz produkcją suplementów diety.

Koncepcja i cele kształcenia na ocenianym kierunku uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej związanych z produkcją surowców zielarskich, w tym nowoczesne trendy postępu biologicznego i agrotechnicznego. Uwzględniony jest także postęp związany z zastosowaniem roślin zielarskich w produkcji żywności, suplementów diety, leków roślinnych i kosmetyków, w tym w zakresie tworzenia nowych rozwiązań technologicznych oraz form preparatów aktywnych dla ludzi i zwierząt. Między innymi prowadzone są we współpracy z otoczeniem gospodarczym wspólne działania na rzecz opracowania i wdrożenia preparatów wspomagających gojenie się ran oraz hamujących procesy nowotworowe. Uwzględnienie postępu w obszarach działalności zawodowej w branży zielarskiej jest możliwe przede wszystkim dzięki szerokiej współpracy Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym również z placówkami naukowo-badawczymi, realizacją praktyk zawodowych w podmiotach bezpośrednio związanych z produkcją i wykorzystaniem surowców zielarskich i preparatów ziołowych oraz wynika z prowadzonych badań naukowych i doświadczenia zawodowego nauczycieli akademickich Zakładu Zielarstwa.

Koncepcja i cele kształcenia zakładające pracę absolwentów w gospodarstwach rolnych o profilu zielarskim, zakładach skupu, suszenia i przetwarzania surowców zielarskich, zakładach produkujących leki, suplementy diety oraz kosmetyki na bazie ziół, handlu w branży zielarsko-medycznej oraz związanej z dystrybucją żywności ekologicznej, są w pełni zgodne z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz zawodowego rynku pracy. Kształcenie na kierunku pozwala zaspokoić popyt na wykwalifikowaną kadrę zarówno związaną z produkcją surowców zielarskich i przetwórstwem rolno-spożywczym. Rozwój zielarstwa wpisuje się w podkarpackie Inteligentne Specjalizacje w zakresie jakości życia, przyczyniając się do rozwoju ekologicznych gospodarstw rolnych i zrównoważonej turystyki.

Koncepcja i cele kształcenia powstały i są doskonalone we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i z udziałem interesariuszy wewnętrznych. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi polega na ich udziale w formalnych strukturach doradczych oraz na wieloletnich, bieżących kontaktach z nauczycielami akademickimi, prowadzącymi zajęcia na ocenianym kierunku. Dyskusje z interesariuszami zewnętrznymi doprowadziły do reorganizacji programu studiów do obecnej postaci z trzema modułami przedmiotów do wyboru oraz podkreśleniem kompetencji miękkich. Aktualnie przedstawiciele pracodawców z otoczenia Uczelni realizują 11 modułów zajęć. Istotną rolę w kształtowaniu koncepcji kształcenia kierunku zielarstwo mają wizyty studyjne studentów w podmiotach związanych z zielarstwem i produkcją żywności. Stwarzają one możliwość kontaktu z nowoczesnymi technologiami produkcji i zastosowania surowców zielarskich, a także praktycznej weryfikacji wiedzy i umiejętności zdobytych podczas zajęć. Do formalnych struktur doradczych z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego należy konwent Uczelni, Kolegium Instytutu Zdrowia i Gospodarki, a przede wszystkim powołana w 2017 r. Rada Programowa,

w skład której wchodzi również interesariusze wewnętrzni, w tym przedstawiciele studentów. Wkład interesariuszy wewnętrznych w koncepcję kształcenia kierunku zielarstwo i jej rozwój wynika z aktywnego udziału społeczności akademickiej w pracach nie tylko Rady Programowej, ale także innych gremiów, takich jak: Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, Biuro Karier, opiekunowie praktyk zawodowych, opiekunowie roczników, Samorząd Studencki, koła naukowe.

Aktualnie obowiązujące kierunkowe i sformułowane dla poszczególnych zajęć efekty uczenia się dla ocenianego kierunku studiów zielarstwo zostały przyjęte uchwałą nr 30/19 Senatu Uczelni z dnia 16 września 2019 r. w sprawie uchwalenia dokumentacji studiów dla nowego cyklu kształcenia od roku akademickiego 2019/2020 na poszczególnych kierunkach studiów. Powtórzono je dla cyklu kształcenia 2020-2024 w uchwale Senatu KPU w Krośnie nr 30/20 z dnia 28 lipca 2020 r. Efekty uczenia się stanowią główny element załącznika do powyższych uchwał w postaci opisu programu studiów. Opis ten zawiera także ogólną charakterystykę kierunku studiów, plany studiów dla formy stacjonarnej i nierealizowanej formy niestacjonarnej, sylabusy – karty przedmiotów oraz łączną liczbę godzin i punktów ECTS oraz liczbę punktów ECTS dla danego modułu z przyporządkowaniem do dyscypliny naukowej. Dla ocenianego kierunku studiów prowadzonych jako jednostopniowe, aktualnie tylko w formie stacjonarnej, sformułowano używając zalecanych czasowników, ogółem 32 efekty uczenia się. 13 z nich dotyczy wiedzy (zna i rozumie), 14 umiejętności (potrafi), a 5 kompetencji społecznych (jest gotów do). Większość efektów z zakresu wiedzy (8 na 13) zawiera sformułowanie absolwent zna i rozumie wiedzę. Ponieważ wiedza i znajomość to synonimy, zdecydowanie lepsze byłoby użycie sformułowania: absolwent zna i rozumie zagadnienia stanowiące wiedzę. Ulepszenia wymagają także sformułowania trzech pierwszych efektów w zakresie wiedzy. Aktualnie stanowią one zestaw nazw zajęć, figurujących w planie studiów, których różnią się szczegółowymi celami kształcenia, należą do różnych grup treści programowych i dotyczą różnych dyscyplin naukowych. Kierunkowe efekty uczenia się nie powinny stanowić zestawienia nazw poszczególnych zajęć, tylko opisywać wiedzę, którą zdobywa się w ramach procesu ich odbywania.

Efekty uczenia się są zgodne z zastosowaniami wiedzy w zakresie dyscyplin naukowych technologia żywności i żywienia, rolnictwo i ogrodnictwo oraz nauki farmaceutyczne. Odzwierciedlają również aktualny stan praktyki w branży zielarskiej, obejmującej produkcję i pozyskiwanie, ocenę jakości, przetwarzanie oraz wykorzystanie roślin zielarskich. Merytoryczna ocena treści efektów prowadzi jednak do wniosku, iż większość z nich dotyczy dyscypliny rolnictwo i ogrodnictwo. Kluczowe dla koncepcji i celów kształcenia, efekty uczenia się dotyczą bowiem wiedzy i umiejętności z zakresu biologiczno-chemicznych, ekologicznych i środowiskowych podstaw uprawy roślin zielarskich, agrotechniki - obejmującej ogólną uprawę roli i roślin oraz szczegółową uprawę roślin z uwzględnieniem i uwypukleniem systemu ekologicznego, technik zbioru, przechowywania surowców, technologii, maszyn i urządzeń stosownych w produkcji surowców zielarskich. Ponadto, do dyscypliny rolnictwo i ogrodnictwo w dużej części odnoszą się także zagadnienia związane z oceną jakości surowców zielarskich, które przez Uczelnię zostały odniesione wyłącznie do dyscypliny technologia żywności i żywienia. Liczba odniesień efektów uczenia się do dyscyplin naukowych dokonana przez Uczelnię również nie odzwierciedla końcowego ilościowego przyporządkowania kierunku do dyscyplin, nawet przy założeniu, że są to odniesienia prawidłowe. Do dyscypliny technologia żywności i żywienia odniesiono bowiem 29 efektów, w tym wszystkie w zakresie kompetencji społecznych, do dyscypliny rolnictwo i ogrodnictwo 21 efektów, w tym żadnego w zakresie kompetencji społecznych, a do dyscypliny nauki farmaceutyczne 12 efektów, obejmujących głównie wiedzę i umiejętności dotyczące wykorzystania roślin zielarskich w fitoterapii, w tym również żadnego w zakresie kompetencji społecznych. Reasumując, ocena merytoryczna efektów uczenia się i ich odniesień do

dyscyplin naukowych prowadzi do wniosku, iż ich opis powinien ulec ulepszeniu pod względem zgodności z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscyplinami naukowymi. Aktualny stan wskazuje, iż wiodącą dyscypliną dla ocenianego kierunku studiów jest dyscyplina rolnictwo i ogrodnictwo, a nie jak to określa Uczelnia - technologia żywności i żywienia.

Opis zakładanych kierunkowych efektów uczenia się uwzględnia praktyczne zastosowanie wiedzy w działalności zawodowej oraz umiejętności praktyczne. Absolwent potrafi analizować zjawiska i czynniki wpływające na uprawę roślin zielarskich i ich przetwórstwo, planować i wykonywać zadania inżynierskie, stosować technologie, urządzenia i maszyny przy realizacji tych zadań, prawidłowo oceniać zagrożenia w zakresie produkcji i przetwórstwa zielarskiego. Nabycie efektów uczenia się pozwala także wyszukiwać, analizować i stosować informacje z zakresu zielarstwa i ziołolecznictwa, również z wykorzystaniem technologii informatycznych, przeprowadzać badania analizy gleby i roślin zielarskich, opracować skład receptury zielarskiej, przygotowywać prace pisemne, prezentować wyniki własnych prac. Ponadto umożliwia doskonalenie umiejętności językowych, w tym także z zakresu zielarstwa oraz zdobycie poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Efekty uczenia się związane z kompetencjami społecznymi dotyczą odpowiedzialnego pełnienia roli zawodowej w zakresie zielarstwa, prawidłowej identyfikacji i rozstrzygania dylematów związanych z wykonywaniem zawodu zielarza, doksztalcenia i samodoskonalenia w ramach wykonywanego zawodu, myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy, jak również uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów praktycznych.

Kierunkowe efekty uczenia się sformułowane na studiach pierwszego stopnia kierunku zielarstwo odniesiono do właściwego poziomu 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z uwzględnieniem charakterystyk uniwersalnych pierwszego stopnia oraz charakterystyk drugiego stopnia, typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych na poziomie 6. PRK w ramach systemu szkolnictwa wyższego. Ponadto zgodnie z tytułem zawodowym nadawanym absolwentom, osiągnięcie efektów uczenia się umożliwia uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, dotyczących wiedzy i umiejętności (Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – poziomy 6–8). Efekty uczenia się pozwalające na osiągnięcie kompetencji inżynierskich dotyczą m.in. kompleksowej wiedzy i umiejętności praktycznych z zakresu podstaw agrotechniki i technologii produkcji roślin zielarskich, oceny jakości surowców, technologii ich konserwacji, przechowywania i przetwarzania, aspektów prawnych i ekonomicznych zielarstwa i fitoterapii, umiejętności korzystania z informacji, w tym również norm jakościowych dotyczących surowców i produktów zielarskich.

Efekty uczenia się sporządzono także dla poszczególnych zajęć, znajdujących się w planach studiów. Zamieszczono je w dobrze przygotowanych pod względem formalnym i czytelnie zestawionych sylabusach. Z przeglądu sylabusów wynika, że dla każdego realizowanych zajęć, w sposób zrozumiały sformułowano opis efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Efekty te odniesiono do opisów efektów kierunkowych. Ponadto w sylabusach podano cele kształcenia, sposób weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się, bilans nakładów pracy ECTS, szczegółowe treści programowe i literaturę. Pod względem merytorycznym efekty uczenia się dla poszczególnych zajęć sformułowane są poprawnie, w sposób zrozumiały i umożliwiający ocenę ich osiągnięcia. Również system ich odniesień do efektów kierunkowych jest poprawny.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 - kryterium częściowo spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku zielarstwo, prowadzonym przez Karpacką Państwową Uczelnię w Krośnie są zgodne ze strategią Uczelni na lata 2021-2025, według której głównym celem strategicznym jest kształcenie wysoko kwalifikowanych kadr dla potrzeb regionalnej i lokalnej gospodarki, w oparciu o współpracę samorządami i pracodawcami. Oceniany kierunek ma znaczenie dla rozwoju cennych pod względem przyrodniczym terenów województwa podkarpackiego oraz miasta Krosna i okolic, przyczyniając się do zrównoważonego rozwoju gospodarstw rolnych i turystyki. Koncepcja i cele kształcenia są także zgodne z polityką jakości KPU w Krośnie, której ambicją jest kształcenie młodzieży na najwyższym poziomie, zgodnie z oczekiwaniami regionalnego i lokalnego zawodowego rynku pracy i aspiracjami studiujących.

Koncepcja i cele kształcenia kierunku zielarstwa pod względem jakościowym mieszczą się w dyscyplinach naukowych, do których kierunek został przyporządkowany. Pod względem ilościowym przyporządkowanie to nie jest jednak prawidłowe. Zdecydowanie zawyżony jest udział dyscypliny technologia żywności i żywienia, a zaniżony udział dyscypliny rolnictwo i ogrodnictwo.

Koncepcja i cele kształcenia na ocenianym kierunku uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej związanych z produkcją surowców zielarskich, a także postęp związany z zastosowaniem roślin zielarskich w produkcji żywności, suplementów diety, leków roślinnych i kosmetyków.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku zielarstwo prowadzonym przez KPU w Krośnie powstały oraz są unowocześniane i doskonalone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Ocena merytoryczna i formalna zakładanych efektów uczenia się i ich odniesień do dyscyplin naukowych prowadzi do wniosku, iż ich opis powinien ulec poprawie pod względem zgodności z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscyplinami naukowymi. Aktualny stan wskazuje, iż wiodącą dyscypliną dla ocenianego kierunku studiów jest dyscyplina rolnictwo i ogrodnictwo. Efekty uczenia się dotyczą bowiem w głównej mierze wiedzy i umiejętności z zakresu biologiczno-chemicznych, ekologicznych i środowiskowych podstaw uprawy roślin zielarskich oraz ich agrotechniki - obejmującej ogólną uprawę roli i roślin oraz szczegółową uprawę roślin z uwzględnieniem i uwypukleniem systemu ekologicznego, technik zbioru i przechowywania i częściowo przetwórstwa surowców oraz oceny ich jakości. Rzeczywisty udział zagadnień dotyczących wiedzy i umiejętności właściwych dla określonej przez Uczelnię jako wiodącą dyscypliny naukowej technologia żywności i żywienia zawartych w koncepcji, celach kształcenia i efektach uczenia się jest mniejszy niż aktualnie wykazywany. Ponadto opis kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy nie powinien stanowić zbioru nazw poszczególnych zajęć ujętych w planie studiów, należących do różnych modułów grupujących treści programowe i odniesionych do różnych dyscyplin naukowych. Poprawy wymaga również redakcja efektów uczenia się z zakresu wiedzy.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Zalecana jest poprawa opisu zakładanych efektów uczenia się, przede wszystkim pod względem ich odniesień do dyscyplin naukowych. Ocena stanu faktycznego prowadzi do wniosku, że dyscypliną

wiodącą dla kierunku zielarstwo prowadzonego przez KPU w Krośnie jest dyscyplina rolnictwo i ogrodnictwo.

Zaleca się poprawę pod względem merytorycznym i formalnym sformułowania efektów uczenia się w zakresie wiedzy.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe realizowane w ramach ocenianego kierunku zielarstwo wynikają z koncepcji i celów kształcenia, z którymi są ogólnie zgodne. Uwzględniają wiedzę i jej zastosowanie w zakresie dyscyplin: rolnictwo i ogrodnictwo, nauki farmaceutyczne oraz technologia żywności i żywienia, do których oceniany kierunek jest przyporządkowany. Uwzględniają również aktualny stan praktyki w zakresie zielarstwa i fitoterapii, prowadząc do nabycia kompetencji właściwych dla zawodowego rynku pracy. Kompetencje te obejmują przede wszystkim wiedzę i umiejętności w zakresie pozyskiwania i produkcji roślin i surowców zielarskich, wszechstronnej znajomości ich składu, działania i znaczenia gospodarczego, zasad przechowywania, oceny jakości, technologii przetwarzania oraz zastosowań w produkcji żywności, suplementów diety, leków roślinnych i kosmetyków. Dobór treści programowych i ich sekwencja na studiach prowadzonych na poziomie pierwszego stopnia kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera jest ogólnie zgodny z kształceniem na poziomie wyższym, obejmującym treści ogólne, podstawowe, kierunkowe i specjalnościowe. Program studiów uwzględnia zajęcia kształcenia ogólnego obejmujące nauczanie *języka obcego* na poziomie B2, *ochronę własności intelektualnej, ergonomię i BHP, zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych i społecznych* oraz z *wychowania fizycznego*. Do tej grupy zajęć należy zaliczyć również segment informatyczny, obejmujący *technologie informacyjne* i *grafikę inżynierską* oraz kształtujące między innymi kompetencje miękkie – zajęcia z przedsiębiorczości. Uzupełnieniem kształcenia ogólnego są interesujące pod względem treści, w części specyficzne dla regionu Podkarpacia, Uczelni i kierunku zielarstwo, treści prezentowane na wykładach tematycznych oraz wprowadzających do studiowania. Kolejną grupę stanowią treści podstawowe, które tworzą podstawy naukowe do zrozumienia opisu zjawisk biologicznych, przyrodniczych i rolniczych dotyczących roślin i surowców zielarskich oraz ich zastosowań, właściwe przede wszystkim dla dyscypliny naukowej rolnictwo i ogrodnictwo. Przekazywane są one w ramach realizacji takich zajęć jak: *chemia ogólna i organiczna, botanika, fizjologia roślin, biochemia, mikrobiologia* oraz realizowanych w języku roślin i zakwalifikowanych przez Uczelnię do grupy zajęć kierunkowych, a nie podstawowych treści z zakresu ewolucji roślin. Do grupy treści podstawowych zaliczyć także można moduły wprowadzające do zagadnień kierunkowych z zakresu dyscypliny nauki farmaceutyczne obejmujące *podstawy farmakologii*, z zakresu dyscypliny technologia żywności i żywienia – *podstawy żywienia człowieka* oraz dotyczące obu tych dyscyplin – zajęcia z *anatomii i fizjologii człowieka*. Należą tu także treści z zakresu matematyki i elementów statystyki.

Do kluczowych dla ocenianego kierunku treści programowych należy zaliczyć przede wszystkim treści realizowane na zajęciach kierunkowych, związanych z przygotowaniem do zawodu specjalisty z zakresu zielarstwa. Należą tu specyficzne zajęcia obligatoryjne dla wszystkich studentów, które można przyporządkować do dyscyplin naukowych właściwych dla ocenianego kierunku. W zakresie dyscypliny rolnictwo i ogrodnictwo są to zajęcia dotyczące podstaw produkcji roślinnej realizowane

pod nazwą *uprawa roli i gleboznawstwo z elementami agroekologii*, a także treści z zakresu produkcji roślinnej realizowane na zajęciach: *rośliny zielarskie w środowisku naturalnym i ich zrównoważone użytkowanie, rośliny i surowce zielarskie z uprawy, konserwacja i przechowywanie surowców zielarskich, metody badań i ocena jakościowa surowców i produktów zielarskich, zafałszowania i zanieczyszczenia surowców zielarskich oraz ochrona roślin*. W zakresie dyscypliny technologia żywności i żywienia są to zajęcia z zakresu *wybranych zagadnień z bromatologii oraz używek i przypraw egzotycznych*. Z kolei do dyscypliny nauki farmaceutycznej można przyporządkować treści dotyczące *receptury preparatów zielarskich, ziołolecznictwa, fitotoksykologii i alergologii, fitochemii oraz farmakognozji*. Uzupełnienie obligatoryjnych treści kierunkowych stanowią treści realizowane na zajęciach z zakresu *programów komputerowych w zielarstwie* (zaliczone mylnie przez Uczelnię do treści podstawowych), *historii zielarstwa, regulacji prawnych w zielarstwie* oraz w ramach *seminarium dyplomowego* na dwóch ostatnich semestrach studiów. Pozostałe, w niektórych przypadkach kluczowe pod względem koncepcji i celów kształcenia oraz efektów uczenia się, treści programowe realizowane są w ramach trzech modułów specjalnościowych do wyboru, grupujących zajęcia w zakresie *produkcji surowców zielarskich, roślin zielarskich w produkcji żywności, suplementów diety, leków roślinnych i kosmetyków oraz przetwórstwa zielarskiego*. W zamyśle Uczelni moduł pierwszy prowadzi do osiągnięcia efektów uczenia się potrzebnych do podjęcia pracy w gospodarstwach rolnych zajmujących się uprawą roślin zielarskich, w firmach specjalizujących się pozyskiwaniem ziół z ekosystemów, ale także w zakresie planowania, projektowania, organizacji i zarządzania gospodarstwem produkującym surowce pochodzenia zielarskiego. Moduł *rośliny zielarskie w produkcji żywności, suplementów diety, leków roślinnych i kosmetyków* kształtuje wiedzę i umiejętności dotyczące wykorzystania ziół w przemyśle kosmetycznym i spożywczym, zasadach produkcji preparatów ziołowych i żywności funkcjonalnej, technologii przetwarzania surowców zielarskich, z zakresu towaroznawstwa farmakognostycznego. Z kolei moduł III - *przetwórstwo zielarskie* służy zdobywaniu wiedzy i umiejętności wymaganych do podjęcia zatrudnienia w przemyśle zajmującym się obróbką surowców pochodzenia zielarskiego, a także prowadzenia własnej działalności gospodarczej w zakresie przetwórstwa roślin zielarskich. Mankamentem takiego sposobu rozmieszczenia treści programowych jest z jednej strony ich powielanie się w różnych specjalnościach (np. zagadnienia dotyczące technologii przetwarzania surowców zielarskich są obecne we wszystkich modułach specjalnościowych, treści dotyczące towaroznawstwa farmakognostycznego oraz znakowania produktów są ujęte w dwóch modułach specjalnościowych), a z drugiej strony ich powtarzanie z treściami kierunkowymi (np. treści programowe realizowane na zajęciach specjalnościowych dotyczących *gleboznawstwa i żywienia roślin* są realizowane na zajęciach kierunkowych z zakresu *uprawy roli i gleboznawstwa z elementami agroekologii*, podobnie rzecz się ma z zajęciami dotyczącymi *szczegółowej uprawy roślin zielarskich* oraz *roślin i surowców zielarskich z uprawy*). Jeszcze poważniejszym mankamentem jest realizacja niektórych ważnych treści programowych niemal wyłącznie w ramach modułów wybieralnych – dotyczy to m.in. zagadnień dotyczących ekonomii i organizacji produkcji zielarskiej, chemii i technologii kosmetyków, żywności funkcjonalnej, suplementów diety, systemów jakości). Prowadzi to do wniosku, iż niektóre kierunkowe efekty uczenia się nie są w pełni osiągnięte, a niektóre cele kształcenia w pełni realizowane. Można zatem stwierdzić, że całość treści programowych, w tym również treści prowadzących do osiągnięcia efektów uczenia się prowadzących do nabycia kompetencji inżynierskich, realizowanych w ramach kształcenia ogólnego, podstawowego, kierunkowego oraz w ramach poszczególnych, wybieralnych modułów jest w pełni zgodna z koncepcją i celami kształcenia oraz efektami uczenia się na kierunku zielarstwo. Jednak konieczność wyboru jednego modułu

spośród trzech oferowanych sprawia, że absolwent kierunku nie w pełni osiąga wszystkie zakładane kierunkowe efekty uczenia się. Na kierunku zielarstwo ze względu na niską liczebność roczników realizowany jest tylko moduł specjalnościowy dotyczący *roślin zielarskich w produkcji żywności, suplementów diety, leków roślinnych i kosmetyków*. Studiujący ten moduł w ograniczony sposób poznają treści dotyczące technologii uprawy roślin zielarskich, czy ekonomiki i organizacji produkcji. Z kolei wybór innych modułów prowadziłby do ograniczenia treści z zakresu wykorzystania roślin zielarskich w produkcji żywności i fitoterapii. Również przyporządkowanie poszczególnych treści programowych do dyscyplin naukowych nie zawsze jest właściwe. Z załącznika nr 7 zamieszczonego w programie studiów kierunku zielarstwo (cykl 2020-2024) wynika, że większość treści programowych przyporządkowano głównie do dyscypliny technologia żywności i żywienia. Dotyczy to także treści ewidentnie właściwych dla pozostałych dyscyplin (np. z zakresu *botaniki, fizjologii roślin, podstaw farmakologii, przechowywania surowców zielarskich, metod badań i oceny jakościowej surowców, farmakognozji, szczegółowej uprawy roślin i innych*). W części nieprawidłowe jest także wyszczególnienie zajęć służących zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich. Z zestawienia zamieszczonego w tabeli 5 stanowiącej załącznik do raportu samooceny wynika, że do takich zajęć zalicza się np. *lektorat języka obcego, wprowadzenie do studiowania, historię zielarstwa, psychologię, filozofię przyrody, elementy kultury współczesnej*, a nie zalicza się np. żadnych zajęć z segmentu informatycznego dotyczących *technologii informacyjnych, grafiki inżynierskiej, programów komputerowych w zielarstwie*.

Reasumując można stwierdzić, że analiza stanu faktycznego w zakresie doboru treści programowych i ich zgodności z celami i koncepcją kształcenia oraz efektami uczenia się na kierunku zielarstwo prowadzi do wniosku, że powinny one ulec uporządkowaniu polegającemu na: 1/ przeniesieniu kluczowych treści z punktu widzenia celów i koncepcji kształcenia oraz uzyskiwanego tytułu zawodowego z modułów obieralnych do modułu kierunkowego, 2/ skomasowaniu niektórych treści programowych podstawowych i kierunkowych w celu uniknięcia ich powtórzeń w ewentualnych modułach specjalnościowych, 3/ zróżnicowaniu ewentualnych modułów (zajęć) do wyboru, 4/prawidłowemu przyporządkowaniu treści programowych do dyscyplin naukowych, 5/ prawidłowym określeniu zajęć prowadzących do osiągnięcia efektów uczenia się umożliwiających nabycie kompetencji inżynierskich. Ponadto aktualna konstrukcja programu studiów, zakładająca wybór jednego z trzech modułów specjalnościowych, sprawia, że nie w pełni mogą być osiągnięte następujące kierunkowe efekty uczenia się:

K_W02 - osiągnięcie tego efektu w pełni jest możliwe tylko w przypadku studiowania modułu specjalnościowego produkcja surowców zielarskich,

K_W03 w zakresie wiedzy dotyczącej chemii i technologii kosmetyków (realizacja zajęć tylko na specjalności rośliny zielarskie w produkcji żywności, suplementów diety, leków roślinnych i kosmetyków),

K_W08 w zakresie wiedzy ekonomicznej (zajęcia z ekonomiki i organizacji produkcji zielarskiej przewidziane są tylko w ramach modułu produkcja surowców zielarskich),

K_W09 osiągnięcie tego efektu w pełni jest możliwe tylko w przypadku realizacji modułu przetwórstwo zielarskie - zajęcia specjalnościowe maszyny i urządzenia w przetwórstwie zielarskim)

K_W10 jak wyżej - zajęcia specjalnościowe certyfikacja i systemy jakości w przetwórstwie,

K_U11 osiągnięcie tego efektu w pełni jest możliwe w przypadku realizacji specjalności rośliny zielarskie w produkcji żywności, suplementów diety, leków roślinnych i kosmetyków.

Program studiów kierunku zielarstwo, realizowany aktualnie w formie stacjonarnej (forma niestacjonarna była realizowana tylko w pierwszym cyklu kształcenia) na pierwszym poziomie

studiów o profilu praktycznym w Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie, został opracowany pod względem formalnym zgodnie z przepisami prawa określonymi w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i w nauce oraz wydanym na jej podstawie rozporządzeniu ministerialnym. W szczególności program ten określa profil, poziom, formę studiów oraz liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów i uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia. Określony jest również tytuł zawodowy nadawany absolwentom – inżynier. Jak wynika z analizy aktualnie realizowanych programów, studia I stopnia prowadzone w formie stacjonarnej trwają 7 semestrów, a ich ukończenie wymaga uzyskania 225 ECTS, po 30-35 w każdym semestrze. Liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym wynosi 35 ECTS. Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony liczbą punktów ECTS konieczną do ich ukończenia oraz przypisanie punktów ECTS do poszczególnych modułów i zajęć są poprawnie oszacowane, zgodnie z regułą uwzględniającą, że 1 ECTS oznacza 25-30 godzin pracy. Prawidłowo określona i realizowana jest także liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów. Liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich wynosi 125 ECTS (55,5%), a więc przekracza wymagane ustawowo 50%. Plan studiów zawiera 60 godzin ćwiczeń z *wychowania fizycznego* realizowanych na I i II semestrze studiów, którym nie przypisano pkt ECTS. Zgodny z wymogami jest także udział zajęć z zakresu obszarów nauk: humanistycznych lub społecznych, który wynosi wymagane 5 pkt ECTS, obejmując zajęcia z *elementów kultury współczesnej, filozofii przyrody* oraz do wyboru z *komunikacji społecznej* lub *psychologii*. W programie studiów znajdują się zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości co najmniej jednego języka obcego (do wyboru) w wymiarze 120 godzin z bezpośrednim udziałem nauczyciela i studentów (4 semestry od I do IV po 30 godz.) o łącznym nakładzie pracy 8 ECTS, zakładające jego znajomość na poziomie B2. Prawidłowy, zgodny z wymogami rozporządzenia w sprawie studiów, jest również udział zajęć do wyboru, wymagających nakładów pracy 94-97 ECTS, zależnie od specjalności, a więc w liczbie znacznie przekraczającej wymagane 30%. Zajęcia do wyboru obejmują przede wszystkim trzy moduły grupujące treści programowe w trzech zakresach tematycznych, których ukończenie wymaga nakładów 45 ECTS, zajęcia do wyboru z języka obcego i jednego przedmiotu humanistycznego oraz wybór miejsc realizacji praktyk zawodowych. Zasady wyboru zajęć fakultatywnych są określone i przestrzegane, przez co pozwalają studentom na kształtowanie indywidualnych ścieżek kształcenia w ramach ocenianego kierunku zielenictwo, przy czym ze względu na małą liczbę studentów jest to wybór grupowy, większościowy. Ważny aspekt na studiach o profilu praktycznym stanowią prawidłowo określone zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne. Wymiar tych zajęć na ocenianym kierunku przekracza wymagane 50% punktów ECTS i wynosi 117-120 ECTS, czyli 52-53,3% łącznego nakładu pracy. Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne spełniają wymagania określone w rozporządzeniu w sprawie studiów. W szczególności są one prowadzone w warunkach właściwych dla działalności zawodowej w zakresie zielenictwa oraz w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studiujących. Program studiów ocenianego kierunku cechuje ogólnie prawidłowa sekwencja zajęć oraz odpowiedni dobór i prawidłowa proporcja godzinowa pomiędzy poszczególnymi ich formami. Sekwencja zajęć generalnie bazuje na prawidłowej zasadzie realizacji kolejno od semestrów wcześniejszych do późniejszych treści kształcenia ogólnego i podstawowego, a następnie kierunkowego. Moduły specjalnościowe realizowane są począwszy od semestru 5, a zajęcia bezpośrednio związane z procesem dyplomowania na dwóch ostatnich semestrach studiów. Spośród form zajęć na ocenianym kierunku dominuje forma aktywna - ćwiczeniowa. Wykłady stanowią 41,9 % łącznej liczby godzin figurujących

w planie studiów, nie licząc praktyk. Z kolei wśród ćwiczeń zdecydowanie dominują ćwiczenia laboratoryjne, praktyczne oraz ćwiczenia terenowe. Duży udział zajęć o charakterze praktycznym pozwala na zdobycie wiedzy i umiejętności przy użyciu profesjonalnego warsztatu pracy specjalisty z zakresu zielarstwa, zajęcia te mają charakter angażujący i aktywizujący studentów. Łączna liczba godzin dydaktycznych realizowanych na ocenianym kierunku z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów wynosi 3145 godzin, w tym 960 godzin praktyk zawodowych. Absolwent studiów I stopnia otrzymuje tytuł zawodowy inżyniera, a moduły zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich stanowią większość zajęć w programie studiów, obejmując zajęcia o łącznym nakładzie, według zestawienia Uczelni 137-144 ECTS. Wyodrębnienie tych modułów, o czym wspomniano we wcześniejszej części raportu, wymagałoby jednak uporządkowania i dokonania korekty. Nieprawidłowe jest zaliczenie do zajęć służących zdobywaniu kompetencji inżynierskich m.in. *lektoratu języka obcego, wprowadzenia do studiowania, historii zielarstwa, psychologii, filozofii przyrody, elementów kultury współczesnej*, z kolei zaliczyć należy zajęcia dotyczące *technologii informacyjnych, grafiki inżynierskiej, programów komputerowych w zielarstwie*. Uczelnia posiada również program zajęć studiów niestacjonarnych, nieuruchamianych od roku akademickiego 2017/2018, ale pozostających cały czas w ofercie kształcenia. Plan ten pod względem merytorycznym różni się tylko liczbą godzin z bezpośrednim udziałem nauczycieli i studentów, która wynosi 1438, bez praktyk zawodowych, obejmujących podobnie jak na studiach stacjonarnych 960 godzin (24 tygodnie). Reasumując można stwierdzić, że program studiów na kierunku zielarstwo został przygotowany zgodnie z przepisami prawa. Jego ogólna konstrukcja, w tym poprawnie oszacowany nakład pracy mierzony punktami ECTS, prawidłowa sekwencja zajęć oraz duży udział zajęć aktywizujących i angażujących studentów, z przewagą ćwiczeń laboratoryjnych, praktycznych i terenowych, pozwala na osiągnięcie celów kształcenia oraz efektów uczenia się.

Metody kształcenia stosowane na kierunku zielarstwo, są adekwatne do celów kształcenia oraz profilu praktycznego. Stanowią one pochodną proporcji liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych ich formach. Dominuje forma aktywna, obejmująca różnorodne zajęcia ćwiczeniowe z przewagą zajęć laboratoryjnych, praktycznych i terenowych. Dominacja aktywnych form zajęć sprzyja osiąganiu przez studentów efektów uczenia się przede wszystkim w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych oraz jest zgodna z profilem praktycznym oraz z celami kształcenia i sylwetką absolwenta, posiadającego przygotowanie do prowadzenia działalności w zakresie produkcji, przetwórstwa i wykorzystania roślin i surowców zielarskich. Podczas zajęć dydaktycznych stosowane są różnorodne, specyficzne dla kierunku studiów zielarstwo, zorientowane na studentów, uwzględniające najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej w zakresie wykorzystania technik multimedialnych, możliwości internetu oraz nowoczesnej aparatury badawczej, metody wielostronnego nauczania oparte na przyswajaniu wiedzy, samodzielnym dochodzeniu do wiedzy oraz poprzez uczestnictwo w zajęciach. Metody te sprzyjają samodzielności studentów i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Przy ich doborze wzięto pod uwagę specyfikę modułów, formę zajęć i praktyczny profil kierunku. Najczęściej na wykładach stosowane są metody podające - wykład z użyciem technik multimedialnych, z elementami konwersatorium. Na pozostałych zajęciach stosowane są metody aktywizujące np. analiza przypadków, dyskusja, metody programowane z użyciem komputera oraz metody praktyczne, obejmujące instruktaż, pokaz, a często eksperyment, analizę i interpretację danych pomiarowych. Duża część zajęć dydaktycznych prowadzona jest przez nauczycieli akademickich posiadających przygotowanie praktyczne z zakresu zielarstwa, co pozwala na zdobycie praktycznej wiedzy i umiejętności z zakresu prowadzonych przedmiotów. Ponadto w

realizacji zajęć laboratoryjnych biorą udział pracownicy techniczni, którzy wspierają nauczycieli akademickich przygotowując materiały dydaktyczne, dbając o bezpieczeństwo oraz czystość stanowiska pracy studentów. Stosowanie aktywnych metod kształcenia polegających na wykonywaniu czynnościowych zadań laboratoryjnych, projektów indywidualnych i grupowych, referatów, prezentacji oraz badań terenowych, prowadzonych głównie w oparciu o własną bazę na uczelnianym polu doświadczalnym, sprzyja osiąganiu zakładanych efektów uczenia się i nabywaniu kompetencji inżynierskich. Znaczna część zajęć ćwiczeniowych, w tym głównie laboratoryjnych i projektowych, opiera się na pracy własnej studentów i rozwiązywaniu zadań, z którymi spotykają się na zawodowym rynku pracy. Podczas wykonywania ćwiczeń specjalistycznych studenci nabywają umiejętności obsługi urządzeń badawczych, co może być przydatne zarówno podczas wykonywania prac dyplomowych, jak również w przyszłej pracy zawodowej. Studenci ocenianego kierunku mają możliwość uczestniczenia w spotkaniach z ekspertami pt. „Nauka idzie w praktykę” (firma SYLVECO, WIALAN, PODR Boguchwała), realizacji zajęć studyjnych w Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej, uczestnictwa w seminariach szkoleniowych. Ponadto studenci uczestniczą w kolejnych edycjach Konferencji Zielarskich organizowanych przez krośnieńską Uczelnię, które cieszą się dużym zainteresowaniem licznych uczestników, stanowiąc wizytówkę Krosna, Karpackiej Państwowej Uczelni i budują markę ocenianego kierunku. Stosowane metody kształcenia w formie tradycyjnych lektoratów, podczas których dominuje konwersacja i aktywne ćwiczenia gramatyczne, sprzyjają uzyskaniu przez studentów kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2, właściwym dla studiów pierwszego stopnia. W Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie rozbudowany jest system korzystania z metod i technik kształcenia na odległość. Wykorzystywana jest pomocniczo uczelniana internetowa platforma, ponadto studenci mają dostęp do Portalu Wirtualnej edukacji E-student, na którym znajdują się materiały do kursów wspierających nauczanie realizowane w ramach programu studiów. W warunkach pandemicznych (w okresie od 12 marca 2020 do chwili obecnej) zajęcia odbywały się i odbywają głównie systemem hybrydowym: zdalnie oraz na Uczelni z zachowaniem reżimu sanitarnego. W celu umożliwienia osiągnięcia wszystkich założonych efektów uczenia się, w roku akademicki 2019/2020 okres prowadzenia zajęć dydaktycznych został wydłużony do 12.07.2020. Kształcenie zdalne odbywa się w oparciu o kontakty synchroniczne, z wykorzystaniem platform Zoom oraz Microsoft Teams, a także asynchronicznie na uczelnianej platformie e-learningowej, za pośrednictwem której studenci otrzymują materiały z zajęć i ćwiczeń. Proces kształcenia zdalnego był i jest wspierany przez Uczelnię. Metody kształcenia zwłaszcza na zajęciach prowadzonych w formie ćwiczeń, a także konsultacje pracowników pozwalają na indywidualne podejście do potrzeb studentów. Powszechną praktyką jest również stosowanie indywidualizacji studiowania poprzez możliwość wyboru modułu grupującego przedmioty w trzech zakresach tematycznych (ograniczoną z powodu zbyt małej liczby studentów) oraz możliwość wyboru tematu i promotora pracy dyplomowej inżynierskiej. Stosowane metody dydaktyczne umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnościami, jak również realizację indywidualnych ścieżek kształcenia. Uczelnia uwzględnia różne możliwości dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Regulamin studiów przewiduje indywidualną organizację studiów, która może dotyczyć studenta posiadającego szczególne zainteresowania i uzdolnienia, lub znajduje się w szczególnej sytuacji osobistej. Indywidualne zainteresowania badawcze studentów mogą być realizowane w studenckich kołach naukowych, w tym kole działającym na ocenianym kierunku „Planta Medica”. Ponadto studenci kierunku zielarstwo mogą realizować część studiów za granicą na

uczelniach partnerskich, z którymi Uczelnia zawarła umowę dwustronną w ramach programu ERASMUS+, wybierać większą liczbę przedmiotów do wyboru niż przewidziano w programie studiów, odbywać praktyki w innym terminie niż wskazany przez opiekuna praktyk. Nad prawidłową organizacją i realizacją procesu dydaktycznego przez osoby z niepełnosprawnością czuwa Biuro Osób Niepełnosprawnych, stosując szereg udogodnień, w tym m.in. transport, pomoc asystenta, konsultacje psychologiczne, alternatywne formy zajęć z wychowania fizycznego. Proces uczenia się w zależności od zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów jest wspomagany przez opiekuna roku.

Praktyki zawodowe posiadają określone efekty uczenia się ujęte w sylabusie praktyk zawodowych, dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć. Realizowane w ramach praktyk zadania zawodowe są zgodne z zakładanymi efektami uczenia się. *Praktyka zawodowa* jest zaliczana do okresu studiów i stanowi integralną część procesu kształcenia.

Zasady odbywania *praktyk zawodowych* określa Zarządzenie nr 13/21 Rektora Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie z dnia 23 marca 2021 r. w sprawie zmiany Regulaminu praktyk studenckich w Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie. Studenci kierunku zielarstwo w ramach programu studiów realizuje *praktykę: zawodową* (280 h), *terenową* (botaniczną 240 h), *laboratoryjną* (120 h) oraz *dyplomową* (320 h). Studenci kierunku zielarstwo mogą odbywać praktykę w wyznaczonych podmiotach gospodarczych, w ramach podpisanych porozumień z Uczelnią lub mogą samodzielnie zaplanować praktykę składając wniosek o jej samodzielne zorganizowanie wraz ze zgodą jednostki o wyrażeniu chęci przyjęcia studenta na praktykę. Uczelnia wskazała ponad 15 przedsiębiorstw i instytucji, w których studenci mogą odbywać praktyki. Są to instytucje o zasięgu regionalnym oraz krajowym. W ramach praktyki zawodowej studenci zobowiązani są do realizacji 40 godz. praktyki na uczelnianym polu demonstracyjno-naukowym. Ponadto 80 godz. praktyki realizowane jest w firmie Adi FeedSp. z o.o., – miejsce realizacji praktyki Laboratorium Biologii Przemysłowej i Eksperymentalnej KPU w Krośnie.

Zasady doboru miejsc odbywania praktyk są uszczegółowione w kierunkowym programie praktyk studenckich dla kierunku zielarstwo. Weryfikacja miejsca odbywania praktyk odbywa się po analizie dokumentacji przedstawionej przez studenta, jak również po informacjach uzyskanych ze źródeł internetowych (wpis do ewidencji działalności gospodarczej, strona internetowa podmiotu gospodarczego). Następnie na podstawie złożonego dokumentu oświadczającego o przyjęciu na praktykę zawodową studenta Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie, kierunku zielarstwo, w którym podmiot przyjmujący zobowiązuje się do zapewnienia warunków niezbędnych do realizacji programu i przeprowadzenia praktyki, tj. zapewnienia odpowiedniego stanowiska pracy, przeszkolenia studenta w zakresie przepisów BHP i ich przestrzegania na stanowisku pracy, nadzoru nad wykonywaniem przez studenta powierzonych zadań, umożliwienia studentowi realizacji programu praktyki i zapoznanie się z działalnością wszystkich działów gospodarstwa/firmy zawierane jest porozumienie.

Dobór zakładów pracy, w których studenci odbywają *praktykę zawodową* prowadzony jest pod kątem zapewnienia realizacji efektów uczenia się przypisanych do praktyki. Realizacja tych efektów możliwa jest między innymi z wykorzystaniem bazy sprzętowej i infrastruktury zakładów pracy i gospodarstw, w których realizowane są *praktyki zawodowe* a także własnych zasobów infrastrukturalnych uczelni w postaci poletek doświadczalnych oraz laboratorium.

Na kierunku zielarstwo odbywają się hospitacje praktyk. Prowadzone są one w kilku podmiotach, w których realizowana jest praktyka. Mają one formę kontaktu bezpośredniego lub telefonicznego.

Praktyka realizowana na polu doświadczalnym Uczelni prowadzona jest przez pracowników kierunku, co pozwala na bieżącą ocenę jej realizacji. Miejsce odbywania praktyki podlega ocenie zarówno przez studenta, jak również przez pracodawcę.

Studenci oceniają praktyki po ich zakończeniu na podstawie dokumentu „Ankieta dotycząca oceny miejsca realizacji praktyki zawodowej”. Ocena dotyczy m.in. opiekunów praktyk, realizacji praktyk oraz efektów uczenia się. Ankieta jest anonimowa i ocenia się jedynie miejsce odbywania praktyk i uzyskane efekty. W ramach ankiety nie jest badany program praktyk oraz kompetencje osoby sprawującej nadzór nad praktykami z ramienia uczelni. Weryfikowane jest czy efekty uczenia się są osiągnięte na praktykach przez studentów. Badanie to w umiarkowanym stopniu można wykorzystać do ustawicznego doskonalenia programu praktyk i ich realizacji, ponieważ brakuje odniesienia do wszystkich efektów uczenia się i pytań otwartych. Jednakże z relacji pracowników uczelni, studentów i otoczenia społeczno-gospodarczego regularnie prowadzone są nieformalne i formalne rozmowy, spotkania i dyskusje służące doskonaleniu programu praktyk.

W roku akademickim 2019/2020 studenci realizowali *praktykę zawodową* w podmiotach, które przy zachowaniu reżimu sanitarnego, zdecydowały się na ich przyjęcie. Były to m.in. Arboretum i Zakład Fizjografii w Bolestraszcach, Farma Ziołowa „Tymianek” w Gorlicach, Konwent Zakonu Bonifratrów Apteka „U Miłośniernych” w Cieszynie, sklepy zielarskie, Firma AdiFeed Sp. z o.o (miejsce realizacji praktyki: Laboratorium Biologii Przemysłowej i Eksperymentalnej KPU w Krośnie). Praktyka realizowana była głównie w okresie wakacyjnym.

Do dnia wizytacji PKA na kierunku zielarstwo nie było przypadku zaliczenia praktyki bez konieczności jej odbywania w oparciu o Zarządzenie Rektora nr 106/20 dotyczącego Regulaminu praktyk studenckich, które dopuszczało możliwość zaliczenia praktyk bez obowiązku ich odbywania. Od dnia 23.03.2021 r. obowiązuje Zarządzenie nr 13/21 Rektora KPU w Krośnie w sprawie zmiany Regulaminu praktyk studenckich w KPU w Krośnie. Na jego podstawie studenci, którzy wykonują pracę zawodową zgodną ze studiowanym kierunkiem studiów i osiągnięte w jej trakcie efekty uczenia się zbieżne z efektami przypisanymi do praktyki studenckiej, mogą realizować praktyki w całości lub w części w ramach wykonywanej pracy zawodowej, zgodnej z efektami uczenia kierunku. Na Uczelni obowiązuje zapis ust. 4 Regulaminu praktyk student nie może zostać zwolniony z odbywania praktyki na podstawie zdobytego w przeszłości doświadczenia zawodowego, ponieważ zobowiązany jest do odbywania praktyki w procesie kształcenia, w trakcie studiów.

Praktyki prowadzone są pod kierunkiem opiekuna, który kieruje pracą studenta i ocenia jego kompetencje. Praktyka jest zaliczana na podstawie merytorycznych zapisów w dzienniku praktyk studenckich, opinii pracodawcy oraz rozmowy z opiekunem praktyki z ramienia Uczelni. Przebieg i zaliczenie praktyki jest potwierdzone w dzienniku praktyk. Ze strony Uczelni nadzór nad praktyką sprawuje opiekun praktyki, dla kierunku zielarstwo funkcję tę powierzono 4 nauczycielom akademickim. Dobierając opiekunów praktyk ze strony uczelni zwracano uwagę na kompetencje: administracyjne i profesjonalne, np. doświadczenie zawodowe. Opiekunowie praktyk posiadają ww. kompetencje, udokumentowane w opisie doświadczenia zawodowego.

Organizacja procesu kształcenia na kierunku zielarstwo sprzyja osiągnięciu przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Obejmuje ona m.in. liczebność grup, prawidłowe rozplanowanie zajęć z uwzględnieniem efektywnego wykorzystania czasu przeznaczonego na nauczanie na zajęciach, samodzielne uczenie się oraz sprawdzenie i ocenę efektów uczenia się w celu ich weryfikacji wraz z dostarczeniem studentom informacji zwrotnych o uzyskanych efektach. Liczebność grup na poszczególnych rodzajach zajęć określa uchwała Senatu Uczelni nr 28/19 z 16 września 2019 r., według której grupy na ćwiczeniach audytoryjnych i projektowych liczą od 15 do 25 osób, na

ćwiczeniach laboratoryjnych stosownie do liczby stanowisk laboratoryjnych, zgodnie z przepisami BHP, lektoraty obejmują co najmniej 20 osób, zajęcia wychowania fizycznego od 20 do 25 osób, seminaria dyplomowe od 8 do 15 osób, a wykłady – cały rocznik lub całą grupę studentów w ramach danego zakresu kształcenia. Dzięki niewielkiej liczebności roczników na kierunku zielarstwo (aktualnie odpowiednio 14, 8 i 11 studentów) jest możliwa indywidualizacja kształcenia. Harmonogram zajęć na ocenianym kierunku studiów zielarstwo rozwiązany jest standardowo. Rok akademicki, którego organizacja regulowana jest zapisami regulaminu studiów i corocznie wydawanym zarządzeniem Rektora, co najmniej na 3 miesiące przed rozpoczęciem zajęć, trwa od 1 października do 30 września obejmuje dwa semestry – zimowy i letni po 15 tygodni zajęć w semestrze oraz dwie sesje egzaminacyjne. Liczba godzin w tygodniu na poszczególnych semestrach jest zrównoważona, wynosząc na semestrach od I do VI od 320 do 390 godzin ujętych w planie studiów i uwzględnia odbywanie praktyki zawodowej oraz wykonywanie pracy dyplomowej. Harmonogram zajęć dla ostatniego semestru, w którym realizowana jest zmniejszona liczba zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów (120 godzin) uwzględnia czas na zbieranie materiałów do prac inżynierskich i ich opracowanie. Liczebność zajęć w poszczególnych semestrach i szczegółowe, tygodniowe rozkłady zajęć nie budzą zastrzeżeń. Zajęcia na studiach stacjonarnych na kierunku zielarstwo odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00-18.30 – zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem zajęć, zastosowanie znajduje na niektórych rocznikach formuła formuły 26+, zakładająca odbywanie zajęć od godziny 14.00 do 20.30.

Szczegółowy rozkład zajęć układany jest z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań studentów, bez większych przerw w ciągu dnia. W planowaniu zajęć zwraca się uwagę na to, aby w miarę możliwości, w pierwszej kolejności były prowadzone wykłady, a następnie ćwiczenia. Przynajmniej jeden dzień w tygodniu jest wolny od zajęć dydaktycznych, pozostawiony na pracę własną studentów.

Reasumując można stwierdzić, że rozplanowanie zajęć na kierunku studiów zielarstwo w Karpackiej Państwowej Uczelni jest prawidłowe, zrównoważone, uwzględniające czas na pracę własną studentów, a także umożliwiające ocenę i dostarczenie studentom informacji o uzyskanych efektach uczenia się.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 - kryterium częściowo spełnione

Uzasadnienie

Treści programowe realizowane w ramach kierunku zielarstwo wynikają z koncepcji i celów kształcenia, z którymi są ogólnie zgodne. Uwzględniają wiedzę i jej zastosowania w zakresie dyscyplin: rolnictwo i ogrodnictwo, nauki farmaceutyczne oraz technologia żywności i żywienia, do których oceniany kierunek jest przyporządkowany. Uwzględniają również aktualny stan praktyki w zakresie zielarstwa i fitoterapii, prowadząc do nabycia kompetencji właściwych dla zawodowego rynku pracy. Jednak analiza stanu faktycznego w zakresie doboru treści programowych i ich zgodności z celami i koncepcją kształcenia oraz efektami uczenia się na kierunku zielarstwo prowadzi do wniosku, że powinny one ulec uporządkowaniu polegającemu na: 1/ przeniesieniu kluczowych treści z punktu widzenia celów i koncepcji kształcenia oraz uzyskiwanego tytułu zawodowego z modułów obieralnych do modułu kierunkowego, 2/ skomasowaniu niektórych treści programowych podstawowych i kierunkowych w celu uniknięcia ich powtórzeń, w tym także w ewentualnych modułach specjalnościowych, 3/ wyraźniejszemu różnicowaniu ewentualnych modułów (zakresów tematycznych) do wyboru, 4/prawidłowemu przyporządkowaniu treści programowych do dyscyplin naukowych, 5/ prawidłowej identyfikacji zajęć prowadzących do osiągnięcia efektów uczenia się

umożliwiających nabycie kompetencji inżynierskich. Dodatkowo aktualna konstrukcja programu studiów, zakładająca wybór jednego z trzech modułów specjalnościowych, sprawia, że nie w pełni może być osiągniętych sześć kierunkowych efektów uczenia się:

Program studiów na kierunku zielarstwo został przygotowany zgodnie z przepisami prawa. Jego ogólna konstrukcja, w tym poprawnie oszacowany nakład pracy mierzony punktami ECTS, prawidłowa sekwencja zajęć oraz duży udział zajęć aktywizujących i angażujących studentów, z przewagą ćwiczeń laboratoryjnych, praktycznych i terenowych, pozwala na osiągnięcie celów kształcenia oraz zakładaną sylwetką absolwenta - specjalisty w zakresie produkcji, oceny, przechowywania i przetwórstwa oraz wykorzystania roślin i surowców zielarskich.

Na ocenianym kierunku studiów dominują różnorodne, aktywne metody kształcenia, zorientowane na studentów, uwzględniające najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej. Aktywny i zaangażowany udział studentów w procesie nauczania i uczenia się umożliwia im osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, w tym również zapewniających nabycie umiejętności praktycznych oraz kompetencji inżynierskich.

Program, organizacja i nadzór nad realizacją, a także miejsca odbywania 24-tygodniowej *praktyki zawodowej* przez studentów kierunku zielarstwo są prawidłowe. Całokształt procesu kształcenia praktycznego opiera się o formalnie przyjęte i opublikowane zasady zawarte w regulaminie praktyk, obejmujące wszelkie aspekty osiągania zakładanych efektów uczenia się.

Ogólna i szczegółowa organizacja procesu dydaktycznego, w tym rozplanowanie zajęć na kierunku studiów zielarstwo prowadzonym w Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie jest prawidłowa, uwzględnia czas na pracę własną studentów, a także umożliwia ocenę i dostarczenie studentom informacji o uzyskanych efektach uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

- Zaleca się poprawę programu studiów w celu zapewnienia osiągnięcia wszystkich kierunkowych efektów uczenia się poprzez realizację treści programowych na zajęciach ogólnych, podstawowych i kierunkowych, niezależnie od wybieranego modułu tematycznego.
- Zaleca się poprawne przyporządkowanie treści programowych do właściwych dyscyplin naukowych oraz wyodrębnienie zajęć prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich.
- Zaleca się poprawę programu studiów w celu uniknięcia powielania treści programowych na zajęciach kierunkowych i realizowanych w ramach ewentualnych modułów do wyboru.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Zasady rekrutacji na I rok studiów na ocenianym kierunku zielarstwo zawarte w stosownych uchwałach Senatu Uczelni. Uchwały te podejmowane są z rocznym wyprzedzeniem i udostępniane na stronach internetowych. Aktualne uchwały dotyczące rekrutacji to m.in. uchwała nr 15/19 Senatu PWSZ w Krośnie z dnia 21 maja 2019 r. w sprawie warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i

zakończenia rekrutacji na studia pierwszego stopnia na poszczególnych kierunkach studiów w roku akademickim 2020/2021 oraz uchwała nr 18/20 Senatu KPU w Krośnie z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie planowanej liczby przyjęć na rok akademicki 2020/2021. Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są transparentne i bezstronne, przez co zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku zielarstwo. Postępowanie rekrutacyjne ma charakter selektywny, uwzględnia kryteria ilościowe, które sprzyjają doborowi kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się zakładanych na kierunku zielarstwo. Rekrutacja ma charakter konkursowy w oparciu o wyniki matur z podanych przedmiotów. Dla kandydatów legitymujących się zdaniem egzaminem maturalnym (nowa matura) przedmiotami kwalifikacyjnymi są trzy przedmioty obowiązkowe (*j. polski, j. obcy, matematyka*), a dla kandydatów posiadających zdany egzamin dojrzałości (stara matura) uwzględnia się dodatkowo wyniki ukończenia szkoły średniej z *biologii, chemii* albo *wiedzy o społeczeństwie*. O przyjęciu na studia w ramach limitu miejsc określonego w uchwale Senatu, decyduje liczba uzyskanych przez kandydata punktów z przedmiotów rekrutacyjnych. Limit miejsc na kierunek zielarstwo w roku akademickim 2020/2021 wynosił 65 na studia stacjonarne i 30 na studia niestacjonarne. Podobnie, jak w latach ubiegłych został wypełniony w niewielkim zakresie. Na studia stacjonarne przyjęto 20 osób, studiów niestacjonarnych po raz kolejny nie uruchomiono. Na studia bez postępowania konkursowego przyjmowani są laureaci i finaliści olimpiad szczebla centralnego i okręgowego olimpiady biologicznej, wiedzy i umiejętności rolniczych, wiedzy o Polsce i świecie współczesnym oraz wiedzy o żywieniu i żywności. Uczelnia nie wykazała takich osób, którzy zostaliby przyjęci na kierunek zielarstwo. Określone w uchwale Senatu Formalne aspekty procesu rekrutacji uwzględniające jej formę elektroniczną, wykaz niezbędnych dokumentów oraz uczelniane gremia rekrutacyjne, są w pełni prawidłowe.

W Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie opracowane są formalnie przyjęte, czytelne warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, które zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów kierunku zielarstwo. Ogólne zasady i warunki potwierdzania efektów uczenia się reguluje § 27 regulaminu studiów, a szczegółowy tryb określony jest w regulaminie potwierdzania efektów uczenia się w KPU w Krośnie, przyjętym uchwałą Senatu nr 15/20 z dnia 26 maja 2020 r. Proces potwierdzania efektów uczenia się przeprowadza powoływana przez Rektora instytutowa komisja, na wniosek której ostateczną decyzję podejmuje prorektor ds. studiów. Kandydatowi można zaliczyć nie więcej niż 50% pkt ECTS, przypisanych do zajęć objętych programem studiów. Zasady te nie obejmują jednak ocenianego kierunku zielarstwo ze względu na dotychczasowy brak oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej, określone są w § 24 regulaminu studiów. Warunkiem niezbędnym przeniesienia i uznania zajęć zaliczonych przez studenta w innej uczelni jest stwierdzenie zbieżności uzyskanych przez studenta efektów uczenia się z efektami uczenia się zakładanymi na kierunku zielarstwo. Decyzję o przeniesieniu i uznaniu odbytych zajęć i osiągniętych efektów uczenia się z dotychczasowego przebiegu studiów studenta oraz uzyskanych punktach ECTS, podejmuje dyrektor instytutu. W przypadku stwierdzenia braków, student jest zobowiązany uzupełnić różnice programowe, których wykaz i terminy realizacji ustala również dyrektor instytutu.

Zasady i procedury dyplomowania obowiązujące w Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie opisane są w regulaminie studiów oraz w regulaminie dyplomowania stanowiącym integralną część procedury dyplomowania. Regulamin ten jest bardzo szczegółowy, zawiera aż 64 punkty i 4 załączniki

stanowiące wzory formularzy, w tym formularzy recenzji i strony tytułowej. Ponadto zawiera także szczegółowe wymagania edytorskie pracy dyplomowej, w tym przykładowy układ treści. W uczelnianym regulaminie dyplomowania, który dotyczy również ocenianego kierunku zielarstwo, brakuje wyraźnego sprecyzowania i rozgraniczenia wymagań dotyczących pracy dyplomowej licencjackiej i pracy dyplomowej inżynierskiej. Ogólnie praca dyplomowa powinna mieć temat zgodny z kierunkiem studiów i uwzględniać aspekt praktyczny rozumiany jako analiza problemu i propozycji jego rozwiązania przy użyciu właściwych dla kierunku studiów narzędzi i metod. Dostępne na stronie internetowej, przygotowane na podstawie uczelnianego regulaminu dyplomowania, wytyczne do pisania pracy dyplomowej na kierunku zielarstwo zakładają, że praca powinna posiadać charakter pracy inżynierskiej, jednak nie precyzują tego charakteru. Ze wzoru przykładowej konstrukcji pracy wynika, że preferowany jest charakter badawczy, bowiem konspekt zawiera rozdziały: materiał i metody badań oraz wyniki i dyskusja. Charakter ten właściwy jest dla prac magisterskich, a nie inżynierskich, które powinny mieć charakter ekspertyzy, oceny, analizy, a najlepiej – projektu inżynierskiego. W związku z powyższym rekomenduje się opracowanie przez Uczelnię wymagań dotyczących charakteru pracy dyplomowej inżynierskiej na kierunku zielarstwo. Pozostałe aspekty dotyczące pracy dyplomowej są trafne, zapewniając potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. W szczególności dotyczy to doboru promotorów i recenzentów, monitorowania postępów w przygotowywaniu pracy inżynierskiej oraz weryfikacji za pomocą systemu antyplagiatowego. W KPU w Krośnie stosowany jest system OSA – Otwarty System Antyplagiatowy. Trafne, transparentne i uwzględniające specyfikę kierunku zielarstwo są także warunki dopuszczenia do egzaminu dyplomowego, jego aspekty organizacyjne oraz przebieg. Egzamin dyplomy jest egzaminem ustnym, składanym przed komisją powoływaną przez Dyrektora Instytutu Zdrowia i Gospodarki w składzie przewodniczący, promotor, recenzent. Pierwsza część obejmuje prezentację pracy dyplomowej, podczas której oceniana jest treść i forma prezentacji oraz merytoryczność i swoboda wypowiedzi, Druga część polega na udzieleniu odpowiedzi na trzy losowo wybrane zagadnienia, które podawane są do wiadomości studentów najpóźniej do końca semestru poprzedzającego zakończenie studiów. Zasady dotyczące egzaminu dyplomowego pozwalają na potwierdzenie uzyskania przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Ostateczny wynik studiów znajdujący się w dyplomie uwzględnia średnią ocen z toku studiów (waga 0,50), średnią ocenę z pracy dyplomowej (waga 0,25) i średnią ocenę z egzaminu dyplomowego (waga 0,25), według zasad określonych w regulaminie studiów. Z egzaminu dyplomowego sporządzany jest protokół. Dokonana ocena protokołów podczas wizytacji potwierdza zgodność przebiegu egzaminu z opracowanymi zasadami.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów kierunku zielarstwo efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia zawarte są w rozdziałach 4-7 regulaminu studiów, przyjętego uchwałą Senatu Uczelni z dnia 16 kwietnia 2019 roku. Zapisy regulaminowe w poszczególnych rozdziałach dotyczą zaliczeń i egzaminów, zaliczenia semestru studiów, zasad wpisu na kolejny semestr oraz skreślenia z listy studentów i wznowienia studiów. Ocena zapisów w regulaminie studiów wskazuje, że zasady te są spójne, umożliwiają równe traktowanie studentów, w tym studentów z niepełnosprawnością, którym przysługuje prawo do indywidualizacji procesu oceny poprzez możliwość szczególnych warunków uczestnictwa w zajęciach oraz indywidualnych form i terminów ich zaliczania. Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów kierunku zielarstwo efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są bezstronne, wiarygodne, umożliwiające porównywalność ocen na podstawie skali 2-5. Stosowane zasady weryfikacji i oceny są zorientowane na studentów, ponieważ umożliwiają im uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu

osiągnięcia efektów uczenia się. W przypadku prac etapowych informacje te przekazywane są bezpośrednio przez prowadzących zajęcia podczas zajęć dydaktycznych w ramach konsultacji, korespondencji mailowej bądź też za pośrednictwem uczelnianej platformy internetowej. W przypadku zaliczeń końcowych i egzaminów studenci informacje zwrotne o wynikach uczenia się uzyskują automatycznie po wpisaniu oceny przez prowadzącego za pośrednictwem indywidualnego konta w systemie USOS. Warunkiem zaliczenia semestru jest uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich egzaminów i zaliczeń oraz uzyskanie co najmniej 30 pkt. ECTS. W przypadku otrzymania oceny negatywnej studentowi przysługuje prawo zdawania jednego egzaminu i zaliczenia poprawkowego. W przypadku niepowodzenia, student ma możliwość ubiegania się o wpis warunkowy na kolejny semestr. Regulamin studiów określa również zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych oraz reagowanie na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem. Studentowi przysługuje prawo do złożenia wniosku o przeprowadzenie zaliczenia lub egzaminu komisyjnego. Do tej pory zaliczenie komisyjne studenta kierunku zielarstwo odbyło się w roku akademickim 2017/2018, a w kolejnym roku miał miejsce egzamin komisyjny. W obu przypadkach studenci uzyskali pozytywne oceny. W Karpackiej Państwowej Uczelni istnieją procedury, których celem jest zapobieganie i rozwiązywanie konfliktów pomiędzy pracownikami oraz pracownikami i studentami. Uczelnia posiada procedurę działań udoskonalających i naprawczych, a 30.12.2020 roku wydane zostało zarządzenie Rektora KPU nr 132/20 wprowadzające procedurę przeciwdziałania dyskryminacji studentów w Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie, powołującą komisję antymobbingową z udziałem przedstawiciela studentów. Jak zapewnia Uczelnia, na ocenianym kierunku nie zaistniały do tej pory zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem. W codziennej praktyce, zapobieganie tego rodzaju sytuacjom jest oparte na właściwych relacjach pomiędzy grupą studentów a ich opiekunem i kierownikiem zakładu.

Stosowane na kierunku zielarstwo w KPU w Krośnie szczegółowe metody weryfikacji i oceny osiągania przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są metodami powszechnie przyjętymi w szkolnictwie wyższym, a niektóre z nich są dostosowane do specyfiki kierunku. Szczegółowe metody weryfikacji efektów uczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zawarte są w kartach przedmiotu. W sylabusach metody weryfikacji odniesione są do wszystkich szczegółowych efektów uczenia się i powiązane z kierunkowymi efektami uczenia się, a ponadto zawarta jest również informacja o wagach poszczególnych ocen, jeśli zajęcia obejmują różne formy zajęć. Na pierwszych zajęciach, nauczyciel akademicki przekazuje studentom szczegółowe informacje o programie zajęć, literaturze przedmiotu, systemie oceniania. Ponadto ma obowiązek poinformować również o harmonogramie zaliczeń wraz z warunkami dopuszczenia do egzaminu oraz o godzinach konsultacji. Metody sprawdzania stopnia osiągania efektów uczenia się dopasowane są do kategorii tych efektów oraz do formy prowadzonych zajęć. Osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie wiedzy związanej z realizacją ćwiczeń podlega weryfikacji głównie przez sprawozdania, kolokwia oraz testy. W ramach zajęć zdalnych są to testy przeprowadzane na platformie uczelnianej. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy przekazywanej metodą podającą na wykładach weryfikowane są na podstawie egzaminów pisemnych lub ustnych, a w przypadku formy zdalnej – najczęściej w postaci testu przeprowadzonego na platformie uczelnianej. Weryfikacja stopnia osiągnięcia umiejętności przez studentów realizowana jest głównie na zajęciach praktycznych. Są one powiązane z tematyką przedmiotu i formą zajęć. Oceniane są umiejętności dotyczące wykonania doświadczenia w laboratorium, wykonania pomiarów w czasie ćwiczeń laboratoryjnych lub terenowych, przeprowadzenia prostych obliczeń, analizy i interpretacji danych. Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych oceniane są głównie na zajęciach

praktycznych poprzez obserwację pracy studenta. Oceniana jest m.in. praca w grupie, praca indywidualna, aktywność i dyskusja na zajęciach. Weryfikacja nabywanych przez studenta kompetencji językowych studentów odbywa się w formie testów i kartkówek obejmujących słownictwo ogólne i zawodowe, gramatykę oraz zwroty idiomatyczne. W zakresie umiejętności oceniane są wypowiedzi ustne i pisemne, czytanie, słuchanie, prezentacje. Metody sprawdzania i oceny efektów uczenia związanych z kompetencjami inżynierskimi stanowią sprawozdania z ćwiczeń, wykonanie zadań zdefiniowanych na dany temat, ocena umiejętności doboru metod i narzędzi badawczych, wykonanie projektów i prezentacji (w tym multimedialnych), przeprowadzania badań, przygotowanie sprawozdań i referatów. Weryfikacji efektów uczenia się uzyskanych podczas odbywania praktyki dokonuje opiekun praktyk i zakładowy opiekun praktyk na podstawie oceny dziennika praktyk, a także na podstawie rozmowy opiekuna praktyk ze studentem podczas zaliczenia. Po ukończeniu praktyki opiekun ze strony zakładu opiniuje jej realizację przez studenta w karcie weryfikacji efektów uczenia się. Dodatkowym elementem oceny osiągnięcia efektów uczenia się jest pisemna samoocena studenta, obejmująca ocenę miejsca praktyki. Reasumując można stwierdzić, że stosowane na ocenianym kierunku zielarstwo szczegółowe zasady, formy i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się zapewniają dokonanie oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, umożliwiają sprawdzenie opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w sektorze zielarstwa, także umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego na poziomie B2.

Potwierdzeniem osiągania efektów uczenia się na kierunku zielarstwo prowadzonym w Karpackiej Państwowej Uczelni są wyniki licznych prac etapowych, w tym egzaminacyjnych, prac dyplomowych inżynierskich oraz udokumentowany udział części studentów w działalności zawodowej właściwej dla branży zielarskiej. Dokumentacja potwierdzająca uzyskanie założonych efektów uczenia się, jest prawidłowo gromadzona i przechowywana. Dzienniki praktyk przechowywane są przez opiekuna praktyki z ramienia uczelni, a następnie archiwizowane. Prace dyplomowe, recenzje tych prac, protokoły z egzaminów dyplomowych przechowywane są w teczce studenta, która po upływie cyklu kształcenia trafia do archiwum uczelnianego. Dokonana analiza sylabusów wykazała różnorodny, w części specyficzny dla ocenianego kierunku, charakter prac etapowych, ich dostosowanie do profilu praktycznego i poszczególnych efektów uczenia się oraz związek z dyscyplinami naukowymi w największym stopniu – z dyscypliną rolnictwo i ogrodnictwo, a także nauki farmaceutyczne oraz technologia żywności i żywienia, do których Uczelnia przyporządkowała kierunek zielarstwo. Z kolei szczegółowa ocena wybranych prac etapowych wykazała ogólną poprawność ich formy, zgodność tematyki pracy etapowej z sylabusem danych zajęć oraz poprawny dobór metod weryfikacji efektów uczenia się. Prace etapowe były poprawione i ocenione w skali 2-5, zgodnie z regulaminem studiów. Oceny były zróżnicowane, zasadne i na ogół prawidłowo rozłożone. Pytania występujące w pracach etapowych okazały się zgodne z celami kształcenia sformułowanymi dla danych zajęć i efektami uczenia się. Analiza zestawienia tematów prac dyplomowych wykazała ogólną zgodność ich tematyki z celami i efektami uczenia się na kierunku zielarstwo i z dyscyplinami naukowymi, do których przyporządkowano oceniany kierunek. Tematyka prac dyplomowych obejmowała zagadnienia związane z produkcją i przetwórstwem oraz oceną jakości surowców zielarskich, a także innowacyjnością i przedsiębiorczością. Wśród rodzajów prac dyplomowych dominowały prace czynnościowe z wykorzystaniem danych pierwotnych lub wtórnych. Każdy dyplomant pod kierunkiem promotora dokonał przeglądu piśmiennictwa na wybrany temat, a ponadto w celu przygotowania części roboczej wykonał zadania laboratoryjne, technologiczne, analizy i pomiary, badania rynku lub badania opinii na podstawie ankiet. Ocena wybranych prac dyplomowych wykazała, że a ich treść

była zgodna z jej tematyką i tytułem. Przegląd literatury przygotowywany był na ogół na podstawie kilkudziesięciu poprawnie dobranych i aktualnych pozycji literatury i źródeł internetowych. Prace spełniały również wymagania pod względem formalnym – w większości miały staranną redakcję, usterki były nieliczne. Zasadne były także oceny wystawiane przez opiekuna i promotora, na podstawie szczegółowych pytań zawartych w formularzach recenzji, obejmujących kryteria merytoryczne i formalne. Ocena wykazała jednak, że część prac spełniała wymagania stawiane pracom inżynierskim na poziomie przeciętnym lub minimalnym. Zawierały one co prawda część roboczą czynnościową, jednak posiadały charakter badawczy, zarezerwowany bardziej dla prac magisterskich. Nie zawsze stosowano też metody kształtujące kompetencje inżynierskie, np. przy ocenie badań ankietowych nie przeprowadzono statystycznej oceny wyników. Ponadto, jedna z analizowanych prac miała charakter wyłącznie literaturowy. W związku z powyższym konieczne jest opracowanie przez Uczelnię szczegółowych zasad dotyczących określenia charakteru i wymagań, jakie powinna spełniać praca dyplomowa inżynierska na kierunku zielarstwo. Niezbędne wydaje się także wzmocnienie cyklicznej oceny charakteru inżynierskiego prac dyplomowych na ocenianym kierunku w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Dowodem na osiąganie przez studentów efektów uczenia się są także publikacje fachowe ich autorstwa lub współautorstwa oraz inne osiągnięcia w obszarach działalności zawodowej w sektorze zielarskim. Podstawą tych dowodów jest działalność Studenckiego Koła Naukowego Planta Medica. W ramach tego koła studenci prowadzą badania naukowe ściśle związane z kierunkiem zielarstwo. Badania te dotyczą m.in. oznaczenia olejków eterycznych oraz związków o charakterze polifenolowym, właściwości antyoksydacyjnych preparatów roślinnych i produktów żywności, optymalizacji procesów ekstrakcji związków roślinnych oraz analizy identyfikacji wyizolowanych związków. Ponadto poszerzają wiedzę w zakresie technologii uprawy ziół oraz ich zbioru, suszenia, magazynowania i przetwarzania jak również wykorzystania. Z zestawienia przygotowanego przez Uczelnię wynika, że studenci zielarstwa są współautorami jednej publikacji naukowej dotyczącej fizykochemicznej analizy miodów z rejonu Podkarpacia oraz autorami 10 publikacji fachowych w czasopiśmie Porady na Zdrowie w roku 2020. Publikacje te dotyczą m.in. perspektyw ziołolecznictwa, Balsamu Jerozolimskiego według receptury bonifraterskiej, ziół konserwujących żywność, surowców roślinnych o działaniu przeciwwirusowym, miodów nieoczystych, uprawy imbirowych kłączy. Ponadto studenci ocenianego kierunku otrzymali wyróżnienie na konferencji studenckich kół naukowych w Białej Podlaskiej za najlepszy referat dotyczący badań chromatograficznych pąków kwiatowych leśniczyny oraz nagrodę za najlepsze wystąpienie za referat dotyczący badań ziela gojnika macedońskiego przy użyciu chromatografii cienkowarstwowej, zaprezentowany podczas V konferencji pt. Rośliny zielarskie, kosmetyki naturalne i żywność funkcjonalna. Nowe nadzieje fitoterapii, organizowaną przez Uczelnię w Krośnie. Ważnym elementem procesu weryfikacji efektów uczenia się i bezpośrednim dowodem ich osiągnięcia są losy absolwentów. Analizy prowadzone przez Biuro Karier KPU w Krośnie nie pozwalają na szersze wnioski, ponieważ pierwsi absolwenci ocenianego kierunku pojawili się dopiero w 2020 roku. Pozytywne są natomiast opinie interesariuszy zewnętrznych, według których osiągane na studiach efekty uczenia się odpowiadają zapotrzebowaniu zawodowego rynku pracy związanego z sektorem zielarstwa. Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego wyrażali chęć zatrudnienia absolwentów ocenianego kierunku. Według informacji wynikających z kontaktów z otoczeniem, znaczna część absolwentów jedynego rocznika studiów niestacjonarnych angażowała się zawodowo już w trakcie studiów. Część studentów, którzy realizowali praktyki i staże w przedsiębiorstwach, uzyskali w nich zatrudnienie po ukończeniu studiów lub jeszcze w trakcie ich trwania. Absolwent studiów stacjonarnych uzyskał

zatrudnienie w firmie produkującej pasze dla zwierząt jako młodszy technolog. Inni studenci, także prowadzący własną działalność, pracują w regionie w sklepach zielarskich oraz ośrodkach leczniczych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Obowiązujące w Karpackiej Państwowej Uczelni warunki, zasady i procedury przyjęcia kandydatów na studia, uchwalone przez Senat, są spójne, transparentne i bezstronne. Zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów pierwszego stopnia na kierunku zielarstwo, umożliwiając selektywny dobór osób posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia celów i efektów uczenia się. Prawidłowe i transparentne są również zasady uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych na innych uczelniach, w tym zagranicznych, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, które jednak nie mogą być stosowane na kierunku zielarstwo ze względu na dotychczasowy brak pozytywnej oceny programowej PKA.

Stosowane na ocenianym kierunku zielarstwo ogólne i szczegółowe zasady, formy i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się są prawidłowe, zapewniając skuteczną ocenę wszystkich efektów, również w zakresie przygotowania do działalności zawodowej w branży zielarskiej oraz opanowania języka na poziomie biegłości B2. Wszystkie aspekty systemu weryfikacji efektów uczenia się są opisane w regulaminie studiów, procedurach uczelnianych, a także w kartach poszczególnych zajęć, w powiązaniu z celami kształcenia i efektami uczenia się.

Prace etapowe i dyplomowe są zgodne z opisem efektów uczenia się, odnoszą się do dyscypliny rolnictwo i ogrodnictwo, a także nauki farmaceutyczne oraz technologia żywności i żywienia, do których przyporządkowano oceniany kierunek studiów zielarstwo. Ich tematyka jest ogólnie zgodna z koncepcją i celami kształcenia, mają charakter dostosowany do profilu praktycznego, jednak część z nich pozwala na osiąganie kompetencji inżynierskich na poziomie przeciętnym albo tylko minimalnym. Wynika to m.in. z braku określenia przez Uczelnię wymagań stawianym pracom inżynierskim, które powinny mieć charakter projektu inżynierskiego. W związku z powyższym konieczne jest opracowanie przez Uczelnię szczegółowych zasad dotyczących określenia charakteru i wymagań, jakie powinna spełniać praca dyplomowa inżynierska na kierunku zielarstwo. Niezbędne wydaje się także wzmocnienie cyklicznej oceny charakteru inżynierskiego prac dyplomowych na ocenianym kierunku w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Studenci ocenianego kierunku czynnie uczestniczą w studenckim ruchu naukowym, są autorami fachowych prac z zakresu zielarstwa i referatów wygłaszanych na konferencjach studenckich kół naukowych i konferencji zielarskiej, organizowanej przez Uczelnię. Absolwenci kierunku cieszą się dobrą opinią wśród przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, są przez nich poszukiwani i chętnie zatrudniani w branży zielarskiej, obejmującej produkcję, przetwórstwo i wykorzystanie ziół.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Kadrę nauczycieli Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie (KPU), w której prowadzony jest kierunek studiów zielarstwo, stanowi 31 osób, przy liczbie 53 studentów. W procesie kształcenia na kierunku zielarstwo, dla studiów I stopnia, zajęcia dydaktyczne prowadzone są przez 4 profesorów, 4 doktorów habilitowanych, 13 doktorów, 4 doktorów inż., 5 magistrów i 1 lekarza. Dla 7 nauczycieli (2 profesorów, 2 doktorów habilitowanych i 3 doktorów zatrudnienie w KPU jest podstawowym miejscem pracy. Spełniony jest wymóg prowadzenia w ramach programu studiów co najmniej 50% godzin zajęć przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni. Zaangażowanie nauczycieli zatrudnionych w KPU w roku akad. 2020/21 w realizacji nauczania na kierunku zielarstwo wynosi 1644 godzin, co stanowi 68% wszystkich godzin dydaktycznych. Przedstawiona liczebność kadry nauczającej w stosunku do liczby studentów na ocenianym kierunku umożliwia prawidłową realizację zajęć i osiąganie przez studentów określonych dla kierunku efektów uczenia się.

Kształcenie na kierunku jest przyporządkowane w 57% do dyscypliny nauki technologia żywności i żywienia, w 25 % do dyscypliny nauki farmaceutyczne i w 18% do dyscypliny rolnictwo i ogrodnictwo. Kierunkowe wykształcenie i dorobek naukowy w dyscyplinie technologia żywności i żywienia posiada jedynie dwóch nauczycieli, realizujących łączną liczbę 75 godzin dydaktycznych. W dyscyplinie nauki farmaceutyczne – czterech nauczycieli, z łączną liczbą realizowanych 826 godzin zajęć dydaktycznych. Dyscyplinę rolnictwo i ogrodnictwo reprezentuje czterech nauczycieli, którzy prowadzą zajęcia dydaktyczne w łącznym wymiarze 560 godzin, natomiast nauki biologiczne reprezentowane są przez dwóch nauczycieli (448 godz.). Potwierdza to nieprawidłowość wskazania dyscypliny nauki technologia żywności i żywienia jako dyscypliny wiodącej, co zostało przedstawione w kryterium 1.

Obsada zajęć na wizytowanych kierunkach jest prawidłowa, z bardzo nielicznymi wyjątkami (załącznik nr 4). Rekomenduje się prawidłową obsadę zajęć z *bromatologii i żywności funkcjonalnej*, ponieważ zajęcia te powierzono do prowadzenia doktorowi nauk farmaceutycznych, z doświadczeniem dydaktycznym prowadzenia zajęć z chemii fizycznej, technologii informacyjnej i statystyki, nie wykazującym dorobku naukowego ani doświadczenia praktycznego związanego z efektami w/w zajęć.

Nauczyciele prowadzący zajęcia podlegają okresowym ocenom zgodnie z Uchwałą Senatu 6/19 oraz kolejnymi zarządzeniami Rektora. W okresie pandemii Covid-19, procedura uległa zawieszeniu, zarządzeniem Rektora 112/20, do czasu ustania ograniczeń pandemicznych. Wcześniejsza ocena była dokonana za okres 1 października 2015 – 30 września 2017. Ocena nauczycieli obejmuje działalność dydaktyczną i wychowawczą, podnoszenie kwalifikacji zawodowych i działalność naukową oraz aktywność w pracach organizacyjnych uczelni. W ocenie nauczycieli uwzględniane są oceny dokonywane przez studentów.

Nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku zielarstwo podnoszą swoje kwalifikacje biorąc udział w programie Erasmus+ (Włochy, Hiszpania, Portugalia, Słowacja) i w stażach naukowych (Litwa, Kazachstan, Ukraina, Słowacja). Nauczyciele biorą również udział zagranicznych wizytach studyjnych m.in. Ukrainian Academy of Printing (Ukraina), Ural State Pedagogical University (Rosja), Universidade de Trás-os-Montes e Alto Douro (Portugalia), Universidade do Minho (Portugalia), Pädagogische Hochschule Kärnten (Austria), Sapienza University (Włochy).

KPU prowadzi system wspierania i motywowania kadry dydaktycznej do rozwoju naukowego i podnoszenia kompetencji dydaktycznych. Uczelnia wspiera finansowo nauczycieli przygotowujących

prace doktorskie. Dla pięciu nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku zielarstwo, uczelnia sfinansowała przewody doktorskie. Od 2019 r. troje z pracowników prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są ekspertami Podmiotu Zewnętrznego Zapewniania Jakości w zakresie kwalifikacji: rolnictwo, rynki rolne, rozwój wsi.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku zielarstwo są przygotowani do realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, co umożliwia prowadzenie zajęć na kierunku zielarstwo w okresie pandemii COVID-19. Od marca 2020 roku Uczelnia zapewniała wsparcie techniczne pracownikom, którzy zgłaszali taką potrzebę w zakresie prowadzenia zajęć na preferowanej platformie Zoom. Ponowne szkolenia dla wszystkich nauczycieli akademickich zostały przeprowadzone w okresie od września 2020 do stycznia 2021. Obejmowały one zagadnienia dotyczące obsługi platform służących do prowadzenia zajęć zdalnie: obsługa Zoom i MS Teams.

Nagranie ze szkolenia z dnia 6 listopada 2020 r. dotyczące obsługi programów Zoom i MS Teams zostało przesłane do wszystkich pracowników KPU w Krośnie.

W Uczelni nie istnieją sformalizowane procedury dotyczące rozwiązywania sytuacji konfliktowych, ZO rekomenduje zatem wprowadzenie takich procedur.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Dorobek naukowy, zawodowy i dydaktyczny oraz doświadczenie praktyczne kadry prowadzącej zajęcia na kierunku zielarstwo umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych. Umożliwia to również liczba i struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich. Obciążenie godzinowe zajęć jak również przydział zajęć jest właściwy z jednym zastrzeżeniem, co zaznaczono stosowną rekomendacją. Metody oceny kadry (ankietyzacje, hospitacje) są jasno sprecyzowane.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Na kierunku zielarstwo zajęcia dydaktyczne odbywają się w kompleksie budynków Kampusu Politechnicznego przy ulicy Dmochowskiego 12, w Studium Języków Obcych przy ulicy Rynek 5 oraz w stacji terenowej w miejscowości Krempna. Zajęcia z *wychowania fizycznego* prowadzone są w trzech lokalizacjach: w hali sportowej przy ulicy Legionów 6, pływalni przy ulicy Sportowej 8 oraz siłowni i sali gimnastycznej przy ulicy Wyspiańskiego 20. Siedziba Uczelni znajduje się w obiekcie przy Rynek 1 w Krośnie. Mieszczą się w nim władze i administracja Uczelni.

Baza dydaktyczna jest wystarczająca i odpowiednia do specyfiki kierunku studiów. Zajęcia dydaktyczne realizowane są w pracowniach wyposażonych w specjalistyczną aparaturę i sprzęt. W

budynku A znajduje się pracownia analityczna (sala 3), o powierzchni 56 m². Pracownia dysponuje 16 stanowiskami siedzącymi dla studentów, 1 dla nauczyciela i 3 stanowiskami komputerowymi. Pracownia wyposażona jest w projektor multimedialny i ekran projekcyjny oraz podstawowy sprzęt analityczny. W budynku A studenci korzystają z pracowni produkcji roślinnej (sala 16) o powierzchni 48,5 m², z zapleczem magazynowym. W pracowni są 24 miejsca siedzące dla studentów i 3 stoły ze stanowiskami mikroskopowymi (mikroskopy stereoskopowe Optika (6 szt.), cyfrowe Celestron (3 szt.)). Pracownia posiada projektor multimedialny, ekran projekcyjny, głośniki, wizualizer. W pracowni są m.in. kolekcje roślin zielarskich, zielniki i plansze tematyczne. Zajęcia mikroskopowe prowadzone są również w Pracowni mikroskopowej (sala 27) z 15 stanowiskami mikroskopowymi z mikroskopami świetlnymi oraz lupami binokularowymi (mikroskopy stereoskopowe).

Do prowadzenia zajęć z *informatyki* przeznaczona jest pracownia informatyczna oraz zintegrowanych systemów projektowania (sala 22), z 18 stanowiskami komputerowymi, z dostępem do internetu. Wyposażenie pracowni obejmuje również m.in.: tablicę multimedialną Qomo, 3 GDS, C-geo Pro Edu, drukarkę 3D (V_Flash) wraz z zestawem urządzeń, drukarkę laserową i Zestaw Skaner 3D. Oprócz opisanej pracowni, do dyspozycji jest również pracownia dydaktyczno - informatyczna (sala 26), z 20 stanowiskami komputerowymi, ze specjalistycznym oprogramowaniem: Biznes plan Agro 4,0, MiSP, Ramzes Agro Edu, program magazynowy, AgroAsystent, Wymarzony ogród, WinPasze, Bitfarma, Canva, Publisher oraz programy do projektowania: AutoCAD 2013, GIMP, Vectorworks.

W budynku B Kampusu Politechnicznego kierunek zielarstwo korzysta z laboratorium chemii, laboratorium mikrobiologicznego i pracowni chromatograficznej. Laboratorium chemii (sala nr 2) posiada stanowiska laboratoryjne i wyposażenie w niezbędny do prowadzenia zajęć sprzęt laboratoryjny oraz aparaturę (polarymetr P8000 KRUSS, spektrofotometr JENWAY 6850 UV-VIS). Dobrze wyposażone jest laboratorium mikrobiologiczne (sala 12). W pracowni znajduje się m.in. komora laminarna II klasa bezpieczeństwa mikrobiologicznego Biohazard, komora laminarna KL 01/KL01L, moduł do uzdatniania wody – Dejonizator, redestylator elektryczny REL-5, suszarka memmert, wytrząsarka platformowa UNIMAX 1010, kuchenka elektryczna, kuchenka mikrofalowa, lodówka, płaszcze grzewcze z regulacją mocy – 10 szt., reduktor gazu SMT-REDS, reduktor Linde do azotu, autoklaw parowy Prestige Medical 2x, sterylizator parowy-Autoklaw Millenium B, Mineralizator MAGNUM II, spektrometr iCAP 6000 SERIES ICP. Zajęcia obejmujące analizy składu surowców roślinnych prowadzone są w Pracowni chromatograficznej (sala 17), wyposażonej w chromatograf ciekłowy i chromatograf gazowy.

Kierunek zielarstwo, od marca 2020 roku dysponuje laboratorium zielarstwa, które mieści się w nowo wybudowanym budynku laboratoryjnym w Kampusie Politechnicznym przy ul. Dmochowskiego 12. Infrastruktura laboratorium zielarstwa (sala nr 5) daje możliwość prowadzenia zajęć, na których studenci badają skład ziół oraz poznają i następnie doskonalą umiejętności eksperymentowania. Laboratorium jest dobrze wyposażone, zarówno do oznaczeń ilościowych, jak i jakościowych umożliwia zapoznanie studentów z nowymi technologiami analitycznymi i przygotowanie do pracy w sektorze zielarskim. Studenci mają możliwości prowadzenia analiz jakościowych i ilościowych związków obecnych w roślinach i determinujących ich właściwości.

Przy kampusie politechnicznym znajdują się poletka pokazowe i doświadczalne o łącznej powierzchni około 1 ha, wykorzystywane w nauczaniu na kierunku zielarstwo. W tej lokalizacji jest również zielarium - ogród pospolitych roślin zielarskich o powierzchni około 10 arów. Na nowo pozyskanej 6 ha powierzchni w miejscowości Chyrowa planowane jest założenie dalszych powierzchni doświadczalnych, a także możliwe jest prowadzenie zajęć terenowych, w tym związanych z poszukiwaniem, oznaczaniem i zbiorem roślin z siedlisk naturalnych i z uprawy.

Uczelnia dzierżawi długoterminowo od Magurskiego Parku Narodowego stację terenową, położoną w miejscowości Krempna, wyposażoną w salę wykładową oraz miejsca noclegowe. W obiekcie tym realizowane są zajęcia terenowe, ćwiczenia i praktyki.

Na ocenianym kierunku interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni, którzy prowadzą zajęcia zgłaszają potrzebę doposażenia pracowni do kierownika zakładu, a kierownik do Kanclerza Uczelni.

Budynki tworzące Kampus Politechniczny przy ul. J. Dmochowskiego 12 są w pełni dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Do każdego budynku przystosowany został podjazd ułatwiający dostęp do obiektu. Wewnątrz w każdym budynku znajduje się winda umożliwiająca poruszanie się pomiędzy piętrami, a także przystosowane dla osób z niepełnosprawnościami toalety. Parking zewnętrzny posiada 5 miejsc dla osób z niepełnosprawnością. Biblioteka również jest w pełni dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

W nauczaniu zdalnym stosowana jest platforma Zoom. Uczelnia zapewnia dostęp do komercyjnych kanałów, bez ograniczeń czasowych i dla wystarczającej, w skali uczelni, liczby uczestników. Drugą platformą wskazaną pracownikom przez władze Uczelni jest MS Teams, z którego korzystają, niektórzy wykładowcy. Wspomagająco, do zamieszczania materiałów dydaktycznych, wykorzystywana jest uczelniana platforma e-learningowa, które spełnia funkcję blended learningu.

W uczelni przeprowadzane są regularne, zgodnie z przepisami, przeglądy obiektów i infrastruktury laboratoryjnej, wyszczególnione w Księżce Obiektu Budowlanego. Przeprowadzane są, w zależności od potrzeb danego obiektu, kontrole i badania takie jak: kontrola stanu technicznego budynku (raz na rok), kontrola stanu technicznego i wartości użytkowej budynków, (raz na 5 lat), okresowa kontrola przewodów kominowych (raz na rok), badania ochrony przeciwpożarowej urządzeń i instalacji, kontrola podręcznego sprzętu gaśniczego, kontrola i serwis kotłowni gazowych, kontrola instalacji przeciwpożarowej, oddymiającej, alarmowej i detekcji gazów, kontrola stanu sanitarno-higienicznego obiektów i kontrola natężenia oświetlenia sztucznego.

W przeglądach infrastruktury ze strony uczelni uczestniczą: Kierownik Działu Techniczno-Gospodarczego, Administrator danego obiektu lub osoba wyznaczona przez administratora. Wyniki okresowych kontroli i przeglądów podlegają natychmiastowej weryfikacji. Książki Obiektu Budowlanego oraz protokoły kontrolne, ze względu na swoją objętość, dostępne są w wersji papierowej w Dziale Techniczno-Gospodarczym uczelni. Ponadto Kierownicy jednostek organizacyjnych są zobowiązani do stałej kontroli infrastruktury dydaktycznej i na podstawie ich zgłoszeń formułuje się plan napraw i remontów zasobów posiadanych na danym kierunku kształcenia. Na ocenianym kierunku interesariusze zewnętrzni, którzy prowadzą zajęcia zgłaszają potrzebę doposażenia pracowni do kierownika zakładu, a kierownik do Kanclerza Uczelni. Kierownicy jednostek są zobowiązani do dbałości o stan techniczny oraz prawidłowe użytkowanie infrastruktury naukowej.

Każde laboratorium posiada opiekuna. Tę rolę pełni najczęściej pracownik naukowo-dydaktyczny. Oprócz tego, w każdym obiekcie są zatrudnieni pracownicy techniczni (laboranci), którzy opiekują się aparaturą naukowo-badawczą i są zobowiązani do dopilnowywania terminów przeglądów i bieżącego uzupełnienia materiałów eksploatacyjnych. Wykorzystywanie aparatury do prowadzenia zajęć dydaktycznych oraz prac badawczych (czas i osoby) jest dokumentowane w rejestrze pracy urządzenia.

Dla poprawy organizacji pracy i kontrolowania terminowości prac w uczelni został wdrożony system GLPI wykorzystywany do inwentaryzacji urządzeń sieciowych komputerów, ewidencji oprogramowania, akcesoriów sieciowych i urządzeń peryferyjnych. W systemie wdrożony został również helpdesk dla wszystkich pracowników uczelni.

Biblioteka Główna KUP znajduje się w nowym budynku w centrum Krosna. Dostępna dla czytelników jest przez 46 godzin w tygodniu. W magazynach wypożyczalni wdrożono system identyfikacji radiowej RFID umożliwiający zastosowanie urządzeń, dzięki którym czytelnik może sam dokonywać wypożyczeń i zwrotów. W wypożyczalni zainstalowano 20 stanowisk komputerowych z dostępem do bibliotecznego katalogu i Internetu. W Czytelni Główniej znajduje się księgozbiór podręczny (około 8 tysięcy woluminów), magazyn gazet i czasopism i czytelnia internetowa. W dyspozycji użytkowników jest 40 komputerów, wszystkie z dostępem do Internetu i zbiorów Wirtualnej Biblioteki Nauki - WBN (ISI Web of Knowledge – Web of Science, ScienceDirect, Springer, EBSCO Publishing, SciVerse Scopus, Willey – Blackwell). Czytelnicy mają dostęp do „Science” i „Nature”. Dostęp do zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki w ramach krajowej licencji akademickiej biblioteka uczelniana KUP w Krośnie posiada od 2010 roku. Korzystanie z zasobów WBN w ramach krajowej licencji akademickiej jest możliwe z każdego komputera podłączonego do uczelnianej sieci komputerowej.

Kolekcja biblioteczna dla studentów kierunku zielarstwo obejmuje piśmiennictwo z zakresu chemii (450 vol.), nauk biologicznych: *biologia*, *biochemia*, *mikrobiologia*, *botanika* (1400 vol.), nauk rolniczych: *gleboznawstwo*, *nasiennictwo*, *uprawa i ochrona roślin* (2700 vol.), medycyny i nauki o zdrowiu (6300 vol.). W zasobach biblioteki jest kolekcja książek z zakresu zielarstwa licząca 850 vol. W 2018 roku zasoby biblioteczne wzbogacił zbiór 564 książek przekazanych w darze przez Bibliotekę Instytutu Botaniki UJ w Krakowie.

Dla studentów kierunku zielarstwo prenumerowane są czasopisma specjalistyczne, przydatne dla studentów kierunku zielarstwo takie jak m.in.: Biuletyn Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin, Chłodnictwo, Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstwa, Herbalism, Postępy Fitoterapii, Przemysł Farmaceutyczny. W roku 2018 zasoby biblioteczne zostały wzbogacone o zbiór czasopism (285 tytułów naukowych czasopism specjalistycznych z dziedziny botaniki) darowanych przez Polskie Towarzystwo Botaniczne w Warszawie.

Uczelnia prowadzi także własną działalność wydawniczą. Wydane zostały np. materiały naukowe z I Międzynarodowej Konferencji „Ziołolecznictwo, biokosmetyki i żywność funkcjonalna” pt.: Ziołolecznictwo, biokosmetyki i żywność funkcjonalna”. W uczelni wydawane jest także czasopismo naukowe „Herbalism” oraz kwartalnik „Porady na Zdrowie” popularyzujący wiedzę z zakresu zdrowego stylu życia. Biblioteka jest w pełni dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna umożliwia prawidłową realizację zajęć i osiąganie przez studentów kierunku zielarstwa efektów uczenia się oraz przygotowanie do pracy zawodowej. Sale dydaktyczne, pracownie i laboratoria są wyposażone w wymaganą aparaturę, specjalistyczne oprogramowanie, umożliwiają studentom osiąganie zakładanych efektów uczenia się. Dostęp do infrastruktury bibliotecznej umożliwia studentom i kadrze systematyczny rozwój w ramach samokształcenia. Budynek jest dostosowany do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Baza dydaktyczna jest wystarczająca i odpowiednia od specyfiki kierunku studiów. Infrastruktura podlega systematycznej ocenie.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w realizacji kształcenia na kierunku zielarstwo opiera się na systematycznych, wieloletnich relacjach nauczycieli akademickich z interesariuszami zewnętrznymi. Ich opinie i sugestie, zarówno zgłaszane w trakcie nieformalnych kontaktów, jak i przedstawiane w ramach powołanych struktur doradczych, traktowane są jako istotny głos wskazujący kierunki potrzebnych zmian w programie studiów. Przedstawiciele pracodawców z otoczenia Uczelni realizują 11 modułów zajęć. Wybrane moduły kierunkowe i do wyboru prowadzone są przez specjalistów nie będących nauczycielami, zatrudnionych w instytucjach związanych z branżą zielarską lub prowadzących własną działalność gospodarczą w tym zakresie. Kształcenie na kierunku studiów zielarstwo jest prowadzone w powiązaniu ze specyfiką lokalnego rynku pracy. Uczelnia przywiązuje dużą wagę do współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w realizacji kształcenia na kierunku zielarstwo, szczególnie w zakresie realizacji praktyk oraz zaangażowania przedstawicieli praktyków do kształcenia, w charakterze nauczycieli akademickich. Praktycy prowadzą następujące zajęcia na kierunku zielarstwo: *lek roślinny* (ćwiczenia), *fitotoksykologia i alergologia* (wykład), *mikrobiologia* (wykład), *historia zielarstwa* (wykład), *receptura preparatów zielarskich* (ćwiczenia lab.), *technologie przetwarzania surowców zielarskich* (ćwiczenia), *towaroznawstwo farmakognostyczne* (wykład, ćwiczenia), *biochemia* (wykład), *anatomia i fizjologia człowieka* (wykład), *mikrobiologia* (ćwiczenia lab.), *praktyka botaniczna*.

Efektem nawiązania współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego są prace dyplomowe zrealizowane we współpracy z Komendą Policji w Krośnie, Instytutem Medycyny Klasztornej w Katowicach, oraz PlantaFarm.

Do 2020 r. Uczelnia nawiązała współpracę z blisko 30 podmiotami, działającymi w obszarach powiązanych z zielarstwem, w tym z Instytutem Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa PIB, Zakładem Zaopatrzenia Ogrodniczego i Rolniczego WIA-LAN, Polską Grupą Zielarską Sp. z o.o., Wielkopolskim Centrum Promocji Zdrowia, Lyme Protection, Ziołowy Zakątek w Korycinach, Firma Kosmetyczna DLA i innymi. Nawiązane porozumienia zaowocowały podjęciem rzeczywistej współpracy badawczej i wytwórczej, widocznej we włączaniu studentów w procesy produkcji półproduktów wykorzystywanych do wyrobu gotowych produktów zielarskich. Prace takie odbywają się w ramach ćwiczeń z przedmiotu *technologia przetwórstwa zielarskiego* oraz podczas praktyk. Studenci pod nadzorem nauczycieli pomagają w przygotowaniu półproduktów (maceraty, odwary, mieszaniny olejków eterycznych) do produkcji preparatów ziołowych dla Herbarium św. Franciszka, Instytutu Medycyny Klasztornej, Wielkopolskiego Centrum Promocji Zdrowia, Lyme Protection oraz firm Technox i Herbabios.

W ocenie zespołu wizytującego rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno - gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwymi dla kierunku.

Na kierunku zielarstwo od 10.01.2017 r. funkcjonuje Rada Programowa (RP), w skład której wchodziłi przedstawiciele pracowników i studentów Uczelni. Jej zadaniem było prowadzenie dialogu z interesariuszami zewnętrznymi, w zakresie zapewnienia poprawności i stałego doskonalenia programów studiów, a także ich zgodności z oczekiwaniami rynku pracy. Rada nie wytworzyła regulaminu swojej pracy i działała jako grupa wykładowców w obrębie zakładu Towaroznawstwa, a później zakładu Zielarstwa. Pozyskane przez Radę Programową kontakty z przedsiębiorstwami i innymi podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego, zaowocowało rozwojem współpracy dydaktyczno-naukowej i opiniami dotyczącymi programu studiów, w tym sugestiami niezbędnych zmian w konstrukcji programu. Pozwoliło to na zawiązanie Rady Konsultacyjnej, w której znaleźli się między innymi przedstawiciele: Polskiej Grupy Zielarskiej, HerbaBios Laboratorium, Browaru Rzemieślniczego w Wojkówce, Herbarium św. Franciszka w Katowicach, PlantaFarm. Utworzona w ten sposób grupa pracodawców, aktywnie wspomagała Radę Programową w doskonaleniu programu studiów i tworzeniu szerokiej bazy miejsc praktyk dla studentów.

Udział pracodawców związanych z uprawą, pielęgnacją i pozyskiwaniem roślin zielarskich lub z produkcją gotowych preparatów i wyrobów z wykorzystaniem ziół, pozwala na skuteczne weryfikowanie efektów uczenia się, prawidłowości organizacji praktyk zawodowych oraz na zwiększanie zakresu współpracy w realizacji prac dyplomowych. Konsultacje te przyjmują formy wywiadów przeprowadzonych przez kierownika i pracowników zakładu z otoczeniem społeczno-gospodarczym lub przez opiekunów praktyk z podmiotami przyjmującymi studentów. Konsultacje z przedstawicielami otoczenia gospodarczego zaowocowały m.in. modyfikacją programu kształcenia. Włączono przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w proces dydaktyczny. Najważniejsza zmiana, jaka została dokonana w programie studiów, polegająca na wprowadzeniu nowej specjalności Przetwórstwo zielarskie, została dokonana pod wpływem propozycji ze strony przedsiębiorstw współpracujących z Uczelnią. Zgodnie z procedurą WSZJK-U/8 konsultacje z otoczeniem odbywają się w razie potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz na dwa lata. Formy konsultacji to wywiady przeprowadzone z otoczeniem społeczno-gospodarczym, spotkania seminaryjne, konferencje, wywiady przeprowadzane przez opiekunów praktyk z podmiotami przyjmującymi studentów. Na podstawie wniosków i zaleceń zebranych podczas konsultacji kierownik zakładu w porozumieniu z nauczycielami zakładu, w którym prowadzony jest kierunek opracowuje projekt zmian w programie studiów. Kierownik przekazuje projekt zmian prorektorowi ds. studiów. Po akceptacji prorektora ds. studiów projekt przedstawiany jest na Senacie co najmniej 3 miesiące przed rozpoczęciem cyklu kształcenia. Senat uchwała proponowane zmiany w programach studiów. Zalecenia po konsultacjach mogą też być zrealizowane również w formie działań doskonalących wg odrębnej procedury WSZJK-U/7.

W uczelni okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów kierunku zielarstwo, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących i skuteczności współpracy w ramach realizowanych praktyk, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów, prowadzone są w sposób niesformalizowany a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów. Wzmocnienia wymaga system monitorowania oceny współpracy w kontekście spójności z systemem jakości kształcenia. Rekomendowane jest wdrożenie i upowszechnienie stosowania narzędzi do dokumentowania uwag interesariuszy do programu i treści kształcenia, wzmocnienia skuteczności współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym poprzez wskazanie obiegu zgłaszanych uwag i potrzeb od ich wyrażania przez przedstawicieli środowiska oraz sposobu postępowania i wdrożenia zaproponowanych uwag w procesie kształcenia przez Uczelnię.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z dyscyplinami, do których kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona stale w zakresie organizacji praktyk oraz poprzez udział praktyków w prowadzeniu zajęć. Współpraca jest prowadzona adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Karpacka Państwowa Uczelnia w Krośnie (KPU) przyjęła strategię umiędzynarodowienia uchwałą nr 30/18 Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Stanisława Pigonia w Krośnie z dnia 13 lipca 2018 r., której rozwinięciem jest aktualna strategia przyjęta uchwałą Senatu 10/21, z 16 marca 2021 roku. W uczelni prowadzony jest program Erasmus+. W ramach tego programu studenci kierunku zielarstwo mają możliwość odbywania wyjazdów do Włoch (Universita degli Studi di Foggia), do Grecji (University of Peloponnese i Technological Education Institute of Kalamata- TEI), do Turcji (Bartin University) i do Gruzji (Batumi Shota Rustaveli State University). W roku akademickim 2017/2018 jedna studentka uczestniczyła w programie Erasmus+ w TEI w Kalamata w Grecji. W uczelni tej w roku akademickim 2018/2019 odbywało semestralne pobyty dwoje studentów kierunku zielarstwo, a w roku akademickim 2019/2020 czworo studentów. W roku akademickim 2018/2019 jedna studentka realizowała staż w Universita degli Studi di Foggia (Włochy). Należy zwrócić uwagę, że skala wyjazdów studentów kierunku zielarstwo do ośrodków zagranicznych w stosunku do ogólnej liczby studentów kierunku jest bardzo zadowalająca i zasługuje na uznanie.

W ramach umiędzynarodowienia studiów na kierunku zielarstwo od roku akademickim 2018/2019 wprowadzono do planu obowiązkowe zajęcia w języku angielskim – *The evolution of plants*, a od roku akademickiego 2020/2021 zajęcia kierunkowe (do wyboru w języku polskim albo angielskim) *Drugs, stimulants and exotic spices* oraz zajęcia do wyboru, po jednym na każdą specjalność: *Herbal plants reproduction*, *Dietary supplements* i *Cerification and quality systems in herbal processing*.

Wprowadzenie zajęć prowadzonych w języku angielskim zostało zainicjowane wizytą studyjną nauczycieli ocenianego kierunku w portugalskim Universidade de Trás-os-Montes e Alto Douro w Vila Real, gdzie silną pozycję uczelni zbudowano w oparciu o proces umiędzynarodowienia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

W Uczelni stworzone są warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku zielarstwo. Oferowany jest program międzynarodowej mobilności studentów i nauczycieli akademickich Erasmus+ oraz wizyty studyjne. Stworzone są możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku zielarstwo. Na kierunku podejmowane są skuteczne działania w celu umiędzynarodowienia procesu kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie zapewniane studentom ocenianego kierunku obejmuje działania na różnych płaszczyznach. Ma ono charakter zarówno formalny jak i nieformalny. Wsparcie to realizowane jest m.in. poprzez działania nauczycieli akademickich, w szczególności opiekunów roku. Opiekunowie wyznaczani są przez Dyrektora Instytutu dla każdego rozpoczętego cyklu kształcenia i pełnią swoją funkcję do zakończenia go. Nauczyciele akademicy udostępniają studentom materiały dydaktyczne za pośrednictwem platformy e-learningowej oraz pocztą elektroniczną. Nauczyciele dostępni są też na konsultacjach, co okazało się być szczególnie często wykorzystywane w okresie ograniczenia funkcjonowania Uczelni. Zapewniona jest możliwość uzyskania wsparcia finansowego w postaci stypendiów nie tylko zapewnianych ustawowo, ale też organizowanych przez Uczelnię. Ponadto studenci kierunku zielarstwo są zaangażowani i aktywni, także naukowo (ze szczególnym uwzględnieniem Studenckiego Koła Naukowego Planta Medica) oraz organizacyjnie. Infrastruktura uczelni jest udostępniana studentom na potrzeby własnych badań czy prac dyplomowych.

Uczelnia zapewnia wsparcie z zakresu przygotowania do działalności zawodowej w obszarach rynku pracy zgodnych z kierunkiem. Kluczowym elementem tego obszaru wsparcia jest działalność Biura Karier KPU w Krośnie. Biuro Karier organizuje rokrocznie Targi Pracy, które cieszą się dużym zainteresowaniem (ponad kilkaset uczestników). Targi te odbywały się w marcu, ale w 2020 r. zrealizowane zostały w listopadzie jako spotkanie online. W ostatniej edycji Targów Pracy udział wzięło 27 studentów z kierunku zielarstwo. Dodatkowo studenci pierwszego roku zobowiązani są do realizacji dodatkowych zajęć o zasadach przedsiębiorczości i specyfice lokalnego rynku pracy, prowadzonych przez prezydentów miasta Krosna. Również uczelniane Biuro Karier organizuje szkolenia i prelekcje. W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 lipca 2019 r. Biuro Karier realizowało projekt „Zaplanuj swoją przyszłość z Akademickim Biurem Karier w PWSZ w Krośnie”, który obejmował liczne szkolenia dotyczące m.in. pisania biznesplanów, źródeł finansowania, administracyjnoprawnych aspektów zakładania działalności gospodarczej czy finansów i księgowości. W ramach projektu można było też skorzystać z usług indywidualnego doradztwa zawodowego oraz

grupowego doradztwa zawodowego pn. Twoja wizytówka – Dokumenty aplikacyjne. Z ostatniej z opisanych inicjatyw skorzystał 1 student kierunku zielarstwo. Biuro Karier współorganizowało również V Forum Gospodarcze „Przedsiębiorczość młodych. Szanse, inspiracje, perspektywy”, które odbyło się 21 listopada 2019 r. Udział w tym wydarzeniu wzięli również studenci ocenianego kierunku.

Na stronie Uczelni dostępne są instrukcje do narzędzi i oprogramowania wykorzystywanego w ramach kształcenia na odległość (Office 365, w tym Microsoft Teams, Azure Teaching, poczta uczelniana – aplikacja Roundcube). Początkowo uczelnia wykorzystywała do nauczania na odległość głównie aplikację Zoom, która w opinii studentów jest wysoce intuicyjna. Po kilku miesiącach podjęto decyzję o częściowym przejściu na Microsoft Teams. Uczelnia zorganizowała wówczas kilka terminów szkoleń ze wspomnianej platformy dla studentów. W przypadku problemów technicznych studenci mogą korzystać z dwóch dedykowanych adresów e-mail (jeden dotyczy spraw związanych z pakietem Office 365, drugi pozostałych spraw). Dzięki staraniom Rady Samorządu Studenckiego osoby wykluczone cyfrowo od listopada 2020 r. mogły złożyć wniosek o wsparcie w nauczaniu zdalnym. Wsparcie to realizowane było poprzez wypożyczenie komputerów z wyłącznym przeznaczeniem do realizacji procesu dydaktycznego w systemie zdalnym. Z takiej możliwości skorzystało 5 studentów w skali uczelni. Dodatkowo zgodnie z przyjętymi w uczelni procedurami w przypadku wystąpienia u studenta okoliczności uniemożliwiających odbycie egzaminu (także dyplomowego) z wykorzystaniem komunikacji elektronicznej student ten może złożyć wniosek o przeprowadzenie egzaminu na miejscu, w siedzibie uczelni.

Wybitni studenci ocenianego kierunku mają zapewnione kompleksowe wsparcie. Obejmuje ono przede wszystkim stypendium rektora dla najlepszych studentów oraz stypendium z funduszu własnego Uczelni funkcjonujące jako Fundusz Stypendialny im. Stanisława Pigonia. Warunki przyznawania go określa Regulamin przyznawania stypendiów za wyniki w nauce z Funduszu stypendialnego im. Stanisława Pigonia dla studentów KPU w Krośnie. Fundusz ten obejmuje stypendia za wyniki w nauce, co zgodnie z regulaminem oznacza średnią ocen powyżej 4,2, projekty badawczo-naukowe powiązane z prowadzonymi na Uczelni kierunkami studiów, udział w konferencjach naukowych, publikowanie artykułów oraz badania do realizowanej pracy dyplomowej, jeśli przyczynia się to do zwiększenia dorobku badawczego uczelni. Od wprowadzenia wspomnianego stypendium w roku 2016 otrzymało je 9 studentów kierunku zielarstwo. Oprócz wsparcia materialnego Uczelnia zapewnia studentom możliwość indywidualizacji toku studiów. Zgodnie z regulaminem studiów możliwość ta jest dostępna dla studentów, którzy ukończyli co najmniej pierwszy semestr studiów, uzyskali dobre wyniki w nauce oraz posiadają szczególne osiągnięcia lub uzdolnienia albo znajdują się w szczególnej sytuacji osobistej. Szczegółowe zasady określa Załącznik nr 1 do uchwały nr 29/19 Senatu Uczelni. Studenci kierunku zielarstwo są świadomi możliwości indywidualizacji ścieżki kształcenia lub organizacji roku, co potwierdzają liczby studentów korzystających z nich. Z indywidualizacji toku studiów w roku akademickim 2016/17 skorzystało odpowiednio: 15 studentów w semestrze zimowym i 12 w letnim, w 2017/18: 21 w zimowym i 15 w letnim, w 2018/19: 12 w zimowym i 13 w letnim. Od 16 września 2019 r. możliwość tę nazywa się indywidualną organizacją studiów (IOS). W ramach IOS studiowało: w roku akademickim 2019/20 17 osób w semestrze zimowym i 10 w letnim, a w bieżącym roku: 3 osoby na semestrze zimowym i 1 na letnim. Dodatkowo studenci o bardzo dobrych wynikach w nauce mogą otrzymać nagrody i wyróżnienia, w szczególności dyplom ukończenia studiów „z wyróżnieniem”. W roku akademickim 2019/2020 taki dyplom otrzymało 6 absolwentów ocenianego kierunku. Podobnie autorzy

szczególnie się wyróżniających prac dyplomowych mogą otrzymać specjalny dyplom – na ocenianym kierunku osiągnięcie to zdobyło troje absolwentów.

Na Uczelni funkcjonują Rada Samorządu Studentów oraz Zespół Pieśni i Tańca oraz koła naukowe. Ponadto działa też sekcja Akademickiego Związku Sportowego oraz sekcja e-sportowa (która organizuje też turnieje w gry on-line). Uczelnia dysponuje rozbudowaną infrastrukturą sportową, co sprzyja rozwojowi studentów w tym zakresie. Członkowie Rady Samorządu Studentów biorą aktywny udział w życiu uczelni, zarówno poprzez przekazywanie bieżących informacji studentów, zbieranie od nich opinii dotyczących funkcjonowania uczelni (m.in. poprzez sesyjną ankietę wsparcia czy też badanie poczucia bezpieczeństwa na uczelni), jak i uczestnictwo w różnych gremiach (m.in. komisjach senackich, komisji dyscyplinarnej ds. nauczycieli akademickich, komisji wydawniczej, Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej, Odwoławczej Komisji Stypendialnej czy instytutowych komisjach ds. zapewniania jakości kształcenia). Informacje są przekazywane studentom różnymi kanałami: poprzez grupę i stronę w serwisie Facebook i za pośrednictwem osób wyznaczonych na kierunkach jako starości. W razie problemów studenci mogą się zwrócić z pytaniem na wspomnianą stronę w portalu Facebook oraz mailowo. RSS ma zapewnione finansowanie w oparciu o preliminarz składany na dany rok kalendarzowy. Bardzo dobrze ocenia się kontakt RSS z władzami uczelni – komunikacja jest zapewniona na bieżąco (spotkania odbywają się minimum raz w miesiącu), a ewentualne sugestie sprawnie wdrażane. Rada Samorządu Studentów jest również aktywna na arenie ogólnopolskiej - dwóch członków RSS KPU w Krośnie jest członkami prezydium Forum Uczelni Zawodowych (komisji branżowej Parlamentu Studentów RP zrzeszającej uczelnie zawodowe). Inicjatywy podejmowane przez RSS obejmują także dbałość o rozwój sportowy studentów (Bieg Rektora) oraz promocję Uczelni (ogólnopolski konkurs dla szkół średnich w formule zdalnej). Ciekawą inicjatywą jest funkcjonujący od 2018 roku budżet partycypacyjny samorządu studentów. Dzięki wydzieleniu części budżetu uczelni i oddaniu studentom możliwości współdecydowania o jego zagospodarowaniu nie tylko poprawia się warunki studiowania, ale też buduje w studentach poczucie współodpowiedzialności za swoje otoczenie. Na poczet budżetu partycypacyjnego przeznacza się kwotę 50 000 zł w skali roku, z czego w ostatnich latach sfinansowano m.in. stację ładowania telefonów komórkowych w jednym z budynków.

Wsparciem otoczeni są też studenci z niepełnosprawnościami. Zadania związane z tym aspektem realizowane są przez Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych. Przede wszystkim pomagają oni w aspektach formalnych, w szczególności pośredniczeniu w rozmowach z pracownikami dydaktycznymi, administracją czy władzami. Dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową jest też biblioteka. Znajdują się tam m.in. lupy czy klawiatury dla osób niedowidzących oraz jednoręcznych, a odstępy między regałami są powiększone, aby ułatwić poruszanie osobom poruszającym się na wózku. W budynkach znajdują się windy przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a wybrane drzwi są otwierane automatycznie. Wsparcie studentom z niepełnosprawnościami zapewnia też pełnomocnik Rektora KPU w Krośnie ds. osób niepełnosprawnych. Przydatne każdemu studentowi są również obecne przy wejściach do wybranych budynków tzw. strefy relaksu, gdzie można odpocząć i zregenerować siły.

Studenci ocenianego kierunku mogą zgłaszać skargi i wnioski zarówno formalnymi jak i nieformalnymi drogami. W zależności od sprawy może ona być rozpatrywana kolejno przez koordynatora przedmiotu, opiekuna roku, Kierownika Zakładu lub Dyrektora Instytutu. Wybrane sprawy mogą też być ostatecznie przekazane prorektorowi ds. studiów. Na każdym roku funkcjonuje powołany przez Dyrektora Instytutu opiekun roku. W kompetencjach opiekuna leży m.in. reprezentowanie interesów studentów danego roku wobec władz Uczelni, przede wszystkim z

zakresu organizacji kształcenia, ubiegania się o świadczenia czy ogólnej organizacji życia studenckiego (kulturalnego, społecznego, naukowego), bieżący kontakt ze starostą roku oraz, jeśli na danym roku studiuje osoby z niepełnosprawnościami, także z pełnomocnikiem Rektora Uczelni ds. Osób Niepełnosprawnych. W planach jest uruchomienie również na wniosek Rady Samorządu Studentów skrzynek mailowych dla każdego instytutu, które mają służyć do zgłaszania anonimowych uwag w trakcie semestru. Studenci są świadomi, kto jest ich opiekunem roku i często kontaktują się z tą osobą w razie wystąpienia problemów związanych z ich tokiem studiów. Ponadto czują, że ich opinie i spostrzeżenia są cenne i brane pod uwagę, co wzmacnia poczucie więzi z Uczelnią i kierunkiem. W oparciu o opinie studentów zdecydowano się m.in. na dodanie do programu przedmiotu *wprowadzenie do studiowania*.

Na Uczelni wprowadzono w grudniu 2020 r. Procedurę przeciwdziałania dyskryminacji studentów, która ma na celu przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji i przemocy. Informowanie i edukowanie w zakresie bezpieczeństwa studentów obejmuje poruszanie wspomnianych tematów na wybranych zajęciach tj. ergonomii i BHP, ochronie własności intelektualnej i wprowadzeniu do studiowania. Ponadto studentom ocenianego kierunku zapewnia się wsparcie psychologiczne w ramach działalności Akademickiego Centrum Wsparcia. W semestrze letnim roku akademickiego 2020/21 dyżury są pełnione w dni robocze przez dwie godziny dziennie (18:00-20:00), a w wybrane dni również w godzinach 16:00-18:00. W przypadku dyskryminacji, przemocy, zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa studenci mogą liczyć na pomoc Akademickiego Centrum Wsparcia i są tego świadomi. Na uczelni nie powołano osoby odpowiedzialnej za przeciwdziałanie przemocy i dyskryminacji. Studenci realizują szkolenie BHP w ramach przedmiotu *ergonomia i BHP* w wymiarze 15 godzin.

Studenci ocenianego kierunku są motywowani do osiągania bardzo dobrych wyników i uczestnictwa w konkursach oraz konferencjach na różnych szczeblach. Oprócz opisanego stypendium rektora dla najlepszych studentów oraz stypendium z Funduszu stypendialnego im. Stanisława Pigonia studenci mają możliwość rozwoju swoich zainteresowań poprzez działalność w Kołach Naukowych. Na kierunku zielarstwo funkcjonuje Studenckie Koło Naukowe Planta Medica. Jego działalność obejmuje m.in. badania naukowe związane z ilościowym i jakościowym oznaczaniem olejków eterycznych, ocenę dostępnych na rynku produktów zielarskich pod względem jakości, optymalizację procesów ekstrakcji związków roślinnych czy badanie dzikich zasobów gatunków leczniczych. Wspomniane koło zdobyło w ciągu ostatnich 3 lat kilka osiągnięć, m.in. wyróżnienie za najlepsze wystąpienie na VI ogólnopolskiej konferencji SKN „Koła Naukowe Szkołą Twórczego Działania” na PWSZ w Białej Podlaskiej, nagrodę za najlepsze wystąpienie na IV konferencji „Rośliny zielarskie, kosmetyki naturalne i żywność funkcjonalna. Nowe nadzieje fitoterapii” na macierzystej Uczelni. Ponadto uczestniczyli w konferencjach naukowych (Ogólnopolska Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „Nauka Wciąża” na Uniwersytecie Rzeszowskim, II Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Rośliny w naukach medycznych i przyrodniczych” na UMCS w Lublinie, VIII Konferencja Zielarska Kobiet w Ziołowym Zakątku w Korycinach, V konferencja „Rośliny zielarskie w zapobieganiu i leczeniu chorób cywilizacyjnych” na macierzystej Uczelni). Koło naukowe ma zapewnione od władz odpowiednie wsparcie, zarówno organizacyjne, jak i materialne. Pracownicy aktywnie i regularnie zachęcają studentów do działalności naukowej oraz korzystania z powiązanych z nią inicjatyw, jak wyjazdów do zaprzyjaźnionych uczelni zagranicznych. Studenci otrzymują też mailowo informacje o organizowanych konferencjach.

Kadra dydaktyczna dostępna jest dla studentów w wyznaczonych godzinach konsultacji. Ponadto w razie potrzeby studenci mogą też się umówić na spotkania w innych godzinach, co ocenia się

pozytywnie. Prowadzący są zaangażowani, komunikatywni, otwarci na potrzeby i sugestie studentów. Tworzą dobrą atmosferę i podchodzą do każdego indywidualnie, w czym sprzyja niewielka liczba osób na kierunku. Co warto zaznaczyć, w sprawach niecierpiących zwłoki niektórzy prowadzący kontaktują się też telefonicznie ze starostą danego roku. Informacje o dostępnych konkursach, w których mogą wziąć udział studenci ocenianego kierunku, są często przekazywane. Obsługa administracyjna zapewniona jest przez właściwy sekretariat Instytutu Zdrowia i Gospodarki KPU w Krośnie. Sekretariat czynny jest w godzinach 12:30-15:30 od wtorku do piątku oraz w soboty zjazdowe w godzinach 8:00-12:00. Godziny te są dostosowane do potrzeb studentów. Pracownicy sekretariatu są pomocni, a sprawy studentów rozwiązywane są sprawnie.

Przegląd wsparcia studentów, w tym form wsparcia i zadowolenia z nich, badany jest głównie poprzez ankietyzację zajęć dydaktycznych. Zawiera również ona pytania dotyczące obsługi praktyk oraz procesu dyplomowania. Ankiety te są anonimowe i przeprowadzone elektronicznie. Studenci są świadomi korzyści, jakie płyną z wypełniania ankiet, a zwrotność ankiet na ocenianym kierunku wynosi 46%. Jest to jednak jedna z niższych wartości na uczelni – największa wynosi prawie 97%. Dokumenty uczelni ustalają również wzór ankiety oceny pracy administracyjnej uczelni oraz oceny pracy biblioteki i księgozbioru, lecz takie ankiety nie były przeprowadzane w ciągu ostatnich dwóch lat. Rekomenduje się częstsze przeprowadzanie ww. ankiet, minimum raz na dwa lata. Podsumowania wyników ankiet są prezentowane co roku na posiedzeniu Senatu Uczelni, ale nie są niestety umieszczane na stronie WWW Uczelni. Dodatkowo w ostatnim roku akademickim we współpracy z Radą Samorządu Studenckiego przeprowadzono ankietę dotyczącą badania poczucia bezpieczeństwa. Miała ona na celu nakreślenie szczególnych potrzeb studentów w związku z panującą pandemią koronawirusa. Wyniki ankiety zostały omówione przez Radę Samorządu Studentów z Władzami Uczelni. Na Uczelni opinie od studentów bada się również nieformalnymi sposobami, w czym sprzyja mała liczba studentów. Studenci są często pytani przez prowadzących o opinie na temat wielu aspektów kształcenia, a ich prośby czy sugestie są przekazywane dalej i w miarę możliwości techniczno-organizacyjnych wdrażane. Przykładem wprowadzonych zmian może być dodanie do programu studiów przedmiotu Wprowadzenie do studiowania, który ma za zadanie ułatwić studentom przejście z trybu nauki w szkole średniej do studiowania na uczelni wyższej. Studenci pozytywnie oceniają ich wpływ na proces kształcenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia zapewnia studentom wsparcie obejmujące zarówno systemowe jak i nieformalne rozwiązania. Studenci są motywowani do osiągania lepszych wyników w nauce różnymi instrumentami. Zapewnione jest wsparcie dla działalności zarówno organizacji studenckich jak i kół naukowych. Koła te dzięki wsparciu realizują ambitne projekty naukowe. Studenci są również zachęceni do pisania artykułów, które są wygłaszane na znanych konferencjach międzynarodowych. Samorząd Studencki jest aktywny i ma zapewnione adekwatne do potrzeb finansowanie. Studenci mają możliwość zgłaszania skargi i wniosków różnymi ścieżkami, a ich rozpatrywanie jest przeprowadzane sprawnie i bez zastrzeżeń. Szczególnie cenne jest wsparcie udzielane studentom przez nauczycieli akademickich, którzy są bardzo pomocni, zaangażowani w dydaktykę oraz często chętnie organizują dodatkowe spotkania ze studentami. Motywują też studentów do rozwoju naukowego. Wsparcie w wejściu na rynek pracy obejmuje przede wszystkim praktyki zawodowe, w których realizacji nierzadko pomagają pracownicy uczelni. Studenci mają zapewnione wsparcie z

zakresu obsługi administracyjnej oraz informatycznej (w szczególności z zakresu narzędzi wspomagających proces kształcenia na odległość). Uczelnia okresowo przeprowadza przeglądy systemu wsparcia poprzez badania ankietowe, a wnioski z nich są uwzględniane.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Budżet Partycypacyjny dla studentów – dzięki rzadko spotykanej możliwości łatwego zaangażowania się w tworzenie wspólnej przestrzeni na uczelni studenci skutecznie uczą się rozsądnego gospodarowania środkami. Ponadto rozwija to świadomość i odpowiedzialność obywatelską. Zrealizowane projekty na długi czas funkcjonują na Uczelni. Idea takiego budżetu jest uniwersalna, gdyż kwota może być zależna od możliwości finansowych danej uczelni.

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Karpacka Państwowa Uczelnia w Krośnie wszystkie informacje dla kandydatów na studia, studentów, pracowników i innych interesariuszy na temat programu studiów, warunków jego realizacji i osiągniętych rezultatach przedstawia na czytelnej, dobrze zorganizowanej stronie internetowej. Strona internetowa Uczelni stanowi podstawowe źródło informacji o uczelni: władzach, ofercie dydaktycznej, szkołach partnerskich, wydarzeniach. Informacje zasadnicze przeznaczone są dla czterech grup: kandydatów, studentów, pracowników oraz absolwentów. Strona zawiera informacje dla kandydatów na studia takie jak: oferta Uczelni, w której podano informację na temat wszystkich kierunków studiów, na które uczelnia prowadzi rekrutację; warunki i tryb rekrutacji; harmonogram rekrutacji; opłaty na studiach, studia podyplomowe i kursy, możliwości zakwaterowania oraz uzyskania stypendium. W odniesieniu do kierunku zielenictwo podano w tym miejscu krótką, aczkolwiek wystarczającą informację, że przy rekrutacji obowiązuje konkurs świadectw z uwzględnieniem trzech przedmiotów obowiązkowych (nowa matura) lub wyniki ukończenia szkoły średniej z *języka polskiego, języka obcego i matematyki* albo *biologii* albo *chemii* albo *wiedzy o społeczeństwie* (stara matura), a z pominięcia postępowania rekrutacyjnego o przyjęcie na studia ubiegać się mogą laureaci i finaliści stopnia centralnego i okręgowego olimpiady biologicznej, wiedzy i umiejętności rolniczych, wiedzy o Polsce i świecie współczesnym, wiedzy o żywieniu i żywności.

Istotne informacje dla kandydatów na studia oraz dla innych interesariuszy zamieszczono w zakładce Student. Z tego poziomu można pozyskać informacje dotyczące m.in. kierunków studiów, e-learning, harmonogramu zajęć dydaktycznych, kalendarza akademickiego, opłat za studia, stypendiów, praktyk. W zakładce tej podane są także informacje na temat organizacji życia studenckiego, a więc dotyczące Rady Samorządu studenckiego, studenckich kół naukowych, zespołu pieśni i tańca, organizacji sportu i turystyki w uczelni w tym funkcjonowania AZS.

Informacje o kierunku zielenictwo dostępne są z głównej strony z zakładki Studenci, kierunki studiów. Jest to podstawowa platforma do pozyskiwania informacji zarówno o kierunku, jak i Zakładzie Zielenictwa. Znajdują się tutaj informacje merytoryczne oraz formalne dla studentów, kandydatów oraz pracodawców. Zamieszczono na stronie programy studiów dla wszystkich cykli kształcenia

począwszy od 2017-2021 a skończywszy na 2020-2024. Zawarte są kompletne informacje takie jak efekty uczenia się, plan studiów oraz karty przedmiotów. Podano także harmonogram zajęć. Zamieszczono kompletne materiały do przygotowania się do egzaminu dyplomowego, a więc takie jak procedurę dyplomowania, wytyczne pisania pracy dyplomowej dla studentów kierunku zielarstwo, zagadnienia do egzaminu dyplomowego oraz szczegółowe kryteria oceny części pierwszej egzaminu dyplomowego – prezentacji pracy dyplomowej. W zakładce Praktyki zawodowe zamieszczono pełną dokumentację dotyczącą praktyk studenckich, a więc m.in., zarządzenie rektora w sprawie Regulaminu praktyk studenckich, kierunkowy program praktyk studenckich, karty weryfikacji efektów uczenia się praktyk zawodowych, ankiety oceny miejsca praktyki. Na stronie kierunku podano także informację o każdym nauczycielu prowadzącym zajęcia na kierunku, zamieszczając jego życiorys naukowy, informację na temat doświadczenia pozaucelnianego, najważniejszych publikacjach oraz nagrodach i wyróżnieniach. Na stronie zamieszczono także informację o dyżurach pracowników oraz o opiekunach poszczególnych roczników. Na stronie tej jest także odniesienie do zakładki poświęconej działalności SKN Planta Medica, koła naukowego zajmującego się uprawą i zastosowaniem ziół. Na stronie SKN podano także spis kilkunastu publikacji opracowanych przez członków koła. Wszystkie informacje są bardzo dobrze i jasno zredagowane, zamieszczone w sposób czytelny, a poruszanie na stronie kierunku jest intuicyjne. Podane informacje są wyczerpujące oraz jasno i rzeczowo zaprezentowane.

Jest prowadzona polityka informacyjna dotycząca studentów z niepełnosprawnościami. Wszystkie informacje podawane są w zakładce Biura Osób Niepełnosprawnych. Zamieszczono tam podstawowe informacje pomocne w funkcjonowaniu osoby z niepełnosprawnością na uczelni, m.in. “o stypendiach dla osób niepełnosprawnych, o ubieganiu się o asystenta osoby niepełnosprawnej, o transporcie osoby niepełnosprawnej, o pomocy psychologicznej” (cyt. sformułowań ze strony). Zamieszczono także informacje dla kandydatów na studia będącymi osobami z niepełnosprawnością, zachęcając do kontaktu z Biurem ds. Osób Niepełnosprawnych (BON).

Bardzo dobrze jest także zorganizowana podstrona Biuletyn Informacji Publicznej. W domenie tej zamieszczono zakładki Uczelnia, Akty prawne, Studia, Zamówienia publiczne, Oferty pracy. W zakładce Studia jest także odniesienie do programów studiów wszystkich kierunków prowadzonych przez Uczelnię, w tym do kierunku zielarstwo. Z tego poziomu można też pobrać kompletne informacje dotyczące programu studiów na kierunku zielarstwo w postaci pliku pdf.

Uczelnia prowadzi działania informujące o merytorycznym i technicznym wsparciu nauczania zdalnego. Studenci zostali przeszkoleni w obsłudze głównych platform komunikacyjnych i e-learningowych (Ms Teams, Zoom, Moodle) przez opiekunów poszczególnych roczników. Zostali również podczas spotkań z opiekunem roku poinformowani o sposobach wsparcia merytorycznego i technicznego, jaki oferuje Uczelnia w zakresie nauczania zdalnego. Odpowiednie filmy i instrukcje szkoleniowe zostały zamieszczone na stronie głównej Uczelni, a także na platformie e-learningowej. Prowadzący zajęcia, podczas spotkań dokonywali rozeznania ewentualnych problemów w tej kwestii. Nie zarejestrowano poważnych problemów z dostępem do zajęć realizowanych zdalnie. Ponadto, wszelkie informacje dotyczące użytkowanych platform komunikacyjnych, zostały zaopatrzone w adres poczty elektronicznej do osoby odpowiedzialnej za wsparcie techniczne i merytoryczne. Osoby te, z działu informatycznego Uczelni, odpowiadają między innymi za udzielanie wyjaśnień i odpowiedzi na bieżące pytania od użytkowników platform.

Uczelnia jest także aktywna w mediach społecznościowych. Działa oficjalny „fanpage” na portalu społecznościowym Facebook. Stanowi on źródło informacji oraz skuteczny sposób powiadamiania o ważnych wydarzeniach związanych ze studiami i życiem akademickim, takich jak m.in. wydarzenia

uczelniane, konkursy zewnętrzne i wewnętrzne, nagrody, uczestnictwo w konferencjach, itp. Na bieżąco aktualizowane są informacje dotyczące sukcesów zarówno nauczycieli akademickich, jak i studentów oraz absolwentów uczelni, w tym kierunku zielarstwa. Wiadomości te docierają do szerokiego grona odbiorców, także poza kręgiem akademickim.

Informacje dotyczące programu studiów i realizowanych przedmiotów oraz godzin konsultacji prezentowane są również na tablicach informacyjnych na terenie Uczelni.

Uczelnia prowadzi też aktywną politykę informacyjną na temat kierunku studiów w ramach organizowanych różnych w/w imprez rozpowszechniając specjalnie przygotowaną ulotkę informującą o kierunku.

Studenci mają możliwość bieżącego zgłaszania swoich inicjatyw co do wyglądu i zawartości strony internetowej Uczelni i Zakładu Zielarstwa bezpośrednio do kierownika kierunku bądź do opiekunów grup. Postulaty studentów są na bieżąco analizowane i w przypadku uznania ich zasadności uwzględniane. Studenci poprzez anonimową, elektroniczną ankietę, jeden raz w roku akademickim dokonują także oceny publicznego dostępu do informacji. Oceniają uczelnianą stronę internetową, portal e-student, tablice informacyjne na kierunku, funkcjonowanie wi-fi na Uczelni. Uwagi studentów są na bieżąco analizowane, a wynikające z nich wnioski są w miarę możliwości wdrażane.

Za treści umieszczane na stronie internetowej Uczelni oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej odpowiada Biuro Rektora. Aktualizacja strony zakładu jest obowiązkiem wydelegowanego pracownika zakładu wraz z kierownikiem zakładu. Za wprowadzanie zmian w części zasadniczej strony oraz jej układ na uczelni odpowiadają, informatycy KPU w Krośnie, posiadający odpowiednie kompetencje i uprawnienia. Oni również pomagają w rozwiązywaniu problemów technicznych osobom, które umieszczają bieżące informacje na stronie kierunku. Kierownik kierunku monitoruje, aktualizuje informacje na stronie i ewentualne nanosi poprawki lub zgłasza uwagi do zamieszczonych informacji informatykowi lub osobie odpowiedzialnej za umieszczanie informacji na stronie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, zrozumiałej oraz zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie kształcenia i realizacji procesu kształcenia na kierunku zielarstwo. Narzędziami, którymi posługuje się Uczelnia w polityce informacyjnej są przede wszystkim strona internetowa Uczelni, jednak wykorzystywane są także inne środki przekazu jak np. media społecznościowe (Facebook) oraz targi i konferencje organizowane przez KPU w Krośnie tematycznie związane z zielarstwem. Informacje podawane przez Uczelnię do publicznego obiegu dotyczą wszystkich aspektów procesu kształcenia na ocenianym kierunku. Są one systematycznie aktualizowane. Są także wyznaczone osoby odpowiedzialne za przekazywanie informacji do publicznego obiegu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Polityka jakości realizowana jest w ramach funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia (WSZJK). Obejmuje on wszystkie elementy związane z jakością kształcenia, m.in.: projektowanie, monitorowanie i doskonalenie programów kształcenia, monitorowanie, analizę i ocenę stopnia osiągania efektów uczenia się przez studentów, zapewnienie odpowiedniego poziomu wiedzy, umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych absolwentów w kontekście potrzeb rynku pracy oraz doskonalenia warunków kształcenia przy wykorzystaniu zasobów własnych i potencjału otoczenia społeczno-gospodarczego. Na Uczelni WSZJK podlega ciągłemu doskonaleniu i jest systematycznie dostosowywany do zmieniających się uwarunkowań prawnych i organizacyjnych oraz zmieniających się potrzeb rynku pracy. Efektem tych zmian było opracowanie nowych procedur pozwalających na doskonalenie procesu kształcenia.

Obowiązujący WSZJK działa w oparciu o Uchwałę Senatu KPU w sprawie szczegółowego składu i zadań Uczelnianej oraz Instytutowych Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, a także Zarządzenie Rektora KPU w Krośnie w sprawie aktualizacji procedur jakościowych stanowiących Księgę Procedur. W dokumentach tych określono: strukturę organizacyjną WSZJK; osoby i zespoły osób zaangażowane w proces ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia oraz określono ich kompetencje i odpowiedzialność. Podano także procedury umożliwiające zapewnienie i doskonalenie jakości kształcenia. Dokumenty te są zamieszczone na stronie internetowej uczelni.

W Uczelni działają Uczelniana oraz Instytutowe Komisje ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, które weryfikują proces uczenia się i doskonalenia jakości świadczonych usług edukacyjnych. W ich kompetencjach jest okresowy przegląd programów studiów oraz ich zatwierdzanie, bowiem oferta edukacyjna jest stale doskonalona i dostosowywana do oczekiwań studentów oraz aktualnych tendencji na rynku pracy. W doskonaleniu programów studiów wykorzystywane są informacje pozyskiwane od interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. W działania WSZJK są zaangażowani także dyrektorzy instytutów, kierownicy zakładów i koordynatorzy ds. zapewnienia jakości kształcenia w zakładach.

Bezpośredni nadzór merytoryczny i organizacyjny nad kierunkiem studiów sprawują kierownik kierunku studiów (kierownik Zakładu Zielařstwa) oraz Dyrektor Instytutu, którzy podlegają Prorektorowi ds. studiów. W system zapewnienia jakości kształcenia na kierunku włączono została Rada Programowa kierunku zielařstwo. Rada Programowa (RP) została utworzona w celu: nadzorowania i ewaluacji procesu kształcenia na kierunku oraz działania na rzecz pozyskiwania partnerów społeczno-gospodarczych, którzy mogliby wspierać Uczelnię w doskonaleniu praktycznego kształcenia na kierunku oraz prowadzić cykliczną konsultację programu studiów i całego procesu kształcenia. W zakresie nadzorowania i ewaluacji procesu kształcenia RP dokonuje okresowych przeglądów programów studiów, ocenia tematy prac dyplomowych w zakresie ich zgodności z kierunkiem studiów oraz je zatwierdza, wypracowuje kryteria weryfikacji efektów uczenia się, monitoruje zasoby biblioteczne, wypracowuje zasady organizacji procesu kształcenia. RP odpowiada także za współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, czego efektem było powołanie Rady Konsultacyjnej Pracodawców.

Kierownik kierunku corocznie sprawuje pieczę nad aktualizacją kart przedmiotów; koordynuje treści programowe zawarte w kartach przedmiotów; weryfikuje jakość realizacji treści programowych i osiągniętych efektów uczenia się poprzez: bieżącą kontrolę realizacji zajęć dydaktycznych, hospitację zajęć dydaktycznych, wyników okresowej oceny nauczycieli akademickich, ocenę wyników ankiet studenckich; odpowiada za weryfikację uzyskanych kierunkowych efektów uczenia się przez studentów kończących studia; przygotowuje sprawozdanie roczne z realizacji efektów uczenia się na kierunku, z załączoną statystyką ocen każdego rocznika studiów; odpowiada za wprowadzenie, monitorowanie i formułowanie wniosków z zastosowanych działań doskonalących lub naprawczych. Kierownik wspiera również podległych sobie pracowników w rozwoju naukowo-dydaktycznym i zawodowym, jak również proponuje obsadę zajęć dydaktycznych. Z kolei do obowiązków Dyrektora Instytutu w kontekście funkcjonowania ocenianego kierunku należy: organizowanie i kontrolowanie procesu kształcenia, sprawowanie nadzoru nad działalnością administracji instytutu, m.in., dziekanatem, utrzymywanie więzi z otoczeniem społeczno-gospodarczym, podejmowanie decyzji w sprawach dotyczących studentów, na podstawie pisemnego upoważnienia Rektora oraz koordynowanie systemu zapewnienia jakości kształcenia w instytucie. Nadzór administracyjny nad kierunkiem sprawuje Prorektor ds. Studiów.

Zmiany w programie studiów są jednym z elementów polityki jakości kształcenia, a tym samym i wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Zmiany w programie studiów wynikają m.in. ze zmian w przepisach prawnych, z wytycznych organów nadzorujących kierunek studiów (np. prorektora ds. studiów, senatu), zmieniających się potrzeb rynku pracy i sugestii otoczenia społeczno-gospodarczego oraz absolwentów kierunku oraz rozwoju nauk związanych z pozyskaniem i zastosowaniem roślin zielarskich. Są także wynikiem monitorowania realizacji programu kształcenia. W trakcie funkcjonowania kierunku na Uczelni, od momentu jego uruchomienia dokonywano zmian w każdym roku akademickim. Wprowadzone zmiany w programie studiów wynikały z jednej strony z wprowadzenia zmian wynikających z zarządzeń Rektora w sprawie wytycznych dotyczących projektowania programów studiów (np. nr 14/19 z dnia 29 kwietnia 2019 r., nr 8/17 z 21 marca 2017 r.) oraz zarządzeń Rektora w sprawie wzorcowej dokumentacji programu studiów dla kierunku studiów (nr 15/19 z dnia 30 kwietnia 2019 r., nr 9/17 z dnia 10 maja 2017 r.). Zarządzenie Rektora KPU w Krośnie określa m.in.: wymogi formalne programu studiów, kierunkowe efekty uczenia się, wymagania dla modułów zajęć, czas studiów, punkty ECTS, wymagania co do harmonogramu studiów, przedmiotów do wyboru, zajęć z języka obcego, praktyk zawodowych, szkolenia w zakresie BHP, prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, zmian programu studiów oraz dokumentacji warunków odbywania studiów. Obowiązujący aktualnie program studiów dostosowano do wymagań określonych w w/w zarządzeniu.

W programie studiów dokonywano także zmian wynikających z doskonalenia procesu kształcenia, związanych z sugestiami otoczenia społeczno-gospodarczego bądź studentów. Do działań wynikających z kontaktów z interesariuszami zewnętrznymi zaliczyć należy zrezygnowanie z oferty modułu kształcenia specjalnościowego: *rośliny zielarskie w produkcji kosmetyków, suplementów diety i żywności funkcjonalnej* i wprowadzenie modułów *przetwórstwo zielarskie* oraz *rośliny zielarskie w produkcji żywności, suplementów diety, leków roślinnych i kosmetyków*. Na wniosek studentów uwzględniono w programie studiów zajęcia *wprowadzenie do studiowania*. Modyfikowano także efekty uczenia się dla zajęć bądź grup zajęć oraz treści niektórych zajęć, dostosowując ich do potrzeb rynku pracy, postępu naukowego w dyscyplinach związanych z treściami zajęć oraz wskutek uwag studentów zawartych np. w ankietach, czy bezpośrednio przekazanych prowadzącym dane zajęcia. Aktualizację i doskonalenie treści kształcenia dokonuje się raz w roku, przed rozpoczęciem nowego

roku akademickiego i zmiany te wprowadzane są do sylabusów. Zmiany w programach studiów były konsultowane z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, z wybranymi szkołami partnerskimi oraz Radą Samorządu Studenckiego. Wszystkie programy studiów zostały formalnie zatwierdzone uchwałami Senatu Uczelni. Realizację działań w zakresie doskonalenia programu studiów monitoruje koordynator ds. Jakości kształcenia oraz kierownik kierunku, który RP przedstawia corocznie sprawozdanie z realizacji efektów uczenia.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów, które szczegółowo opisano w kryterium 3. Zasady rekrutacji są corocznie przyjmowane uchwałami Senatu.

Program studiów na kierunku zielarstwo jest systematycznie monitorowany i oceniany. Efektem monitorowania jest coroczne opracowanie sprawozdania „Z realizacji zakładanych efektów kształcenia i jakości procesu kształcenia w Zakładzie Zielarstwo, kierunku Zielarstwo w KPU w Krośnie”. Okresowe przeglądy programu studiów dokonywane są przez kierownika kierunku studiów (kierownika Zakładu) oraz koordynatora Zakładu ds. zapewnienia jakości kształcenia przy uwzględnieniu opinii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Ocena ta obejmuje przede wszystkim analizę form weryfikacji efektów uczenia się oraz kryteriów ocen, analizę wybranych prac etapowych studentów oraz analizę struktury ocen końcowych uzyskiwanych w wyniku realizacji prac etapowych, praktyk zawodowych i w procesie dyplomowania oraz analizę ankiet studenckich. W omawianym dokumencie przedstawia się także opinię nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku nt. realizacji zakładanych efektów uczenia się, wnioski wynikające z hospitacji zajęć, wnioski wynikające ze współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym a także zalecenia oraz działania doskonalące/naprawcze. Sprawozdanie opracowuje się na podstawie kwestionariusza dotyczącego realizacji zakładanych efektów uczenia się, który jest wypełniany przez koordynatorów/prowadzących poszczególne zajęcia dydaktyczne. Analiza przedłożonych sprawozdań dokonana przez zespół oceniający PKA, jak również przeprowadzona przez zespół PKA ocena prac dyplomowych wskazują, że weryfikowana przez Uczelnię jakość prac dyplomowych po procesie dyplomowania przy pomocy procedury WSZJK-U/5 jest mało skuteczna. W związku z wykazaniem przez zespół oceniający PKA uchybień związanych przede wszystkim ze słabą realizacją efektów inżynierskich w pracach dyplomowych rekomenduje się modyfikację wspomnianej procedury i dostosowanie jej do specyfiki kierunku zielarstwo. Zespół PKA wykazał także błędy w konstrukcji programu studiów, pomimo tego, że Uczelnia posiada i stosuje odpowiednie procedury w ramach działania WSZJK. Rekomenduje się podjęcie działań prowadzących do skutecznego działania przewidzianych w systemie procedur.

Bardzo wartościowe dla kształtowania programu studiów są opinie interesariuszy zewnętrznych, w tym interesariuszy uczestniczących w realizacji praktyk zawodowych. Opinie te są pozyskiwane przy pomocy stosownej procedury, która określa zasady współpracy Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym w tworzeniu oraz doskonaleniu programu studiów. Z corocznych lub okazjonalnych spotkań interesariuszy zewnętrznych sporządzane są notatki dotyczące, m.in. analizy i propozycji zmian programu studiów na ocenianym kierunku, konsultacji tematów i zakresu prac dyplomowych, praktyk zawodowych, wspólnych publikacji dydaktycznych. Potwierdzają one realny wpływ otoczenia społeczno-gospodarczego na kształt i doskonalenie programu studiów na kierunku zielarstwo.

W bieżącej i okresowej ocenie programu studiów uczestniczą również studenci i nauczyciele akademicy. Studenci, najczęściej przedstawiciele samorządu studenckiego, są członkami Rady Programowej, Instytutowej Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia i innych komisji funkcjonujących w Uczelni. Opiniują wszystkie proponowane zmiany w programach studiów i mogą wnioskować o ewentualne wprowadzenie innych zmian. Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia

na ocenianym kierunku mogą także występować z inicjatywami dotyczącymi modyfikacji programu studiów. Na kierunku jest przyjęte, że nauczyciele dostosowują na bieżąco treści kształcenia prowadzonych zajęć do aktualnych osiągnięć naukowych w dyscyplinach związanych z prowadzonymi przez nich zajęciami oraz do wymogów prawnych. Podczas spotkań prowadzonych w trakcie wizytacji z kadrą, studentami i przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, potwierdzono realny wpływ interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na kształtowanie i systematyczne doskonalenie programu studiów.

Uczelnia monitoruje losy zawodowe absolwentów i wykorzystuje wyniki monitoringu w doskonaleniu programu studiów. Pierwsi absolwenci kierunku zielarstwo ukończyli studia w 2020 roku, w związku z tym liczba pozyskanych ankiet od studentów kierunku była bardzo niewielka (3 ankiety). Uzyskane informacje są bardzo ograniczone i nie pozwalają na wyciągnięcie racjonalnych wniosków.

Kształcenie na kierunku zielarstwo nie było do tej pory oceniane przez Polską Komisję Akredytacyjną. Uczelnia jednak analizuje rekomendacje i sugestie PKA przekazywane w trakcie akredytacji innych kierunków prowadzonych przez Karpacką Państwową Uczelnię w Krośnie. Wnioski są dyskutowane m.in. na posiedzeniach Uczelnianej czy Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia i w miarę możliwości wdrażane.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Prowadzona polityka jakości w ramach funkcjonowania wewnętrznego systemu zarządzania jakością kształcenia w sposób przejrzysty, kompleksowy i uporządkowany określa postępowanie dotyczące projektowania, zatwierdzania, monitorowania, oceny i doskonalenia programów kształcenia. W tym procesie zapewniony jest udział wszystkich interesariuszy, czyli kadry akademickiej i studentów oraz przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Na kierunku systematycznie dokonuje się zmian w programie studiów wynikającymi ze zmian obowiązującego prawa jak również dostosowania programu studiów do postępu naukowego w dyscyplinach do których odnoszą się efekty uczenia kierunku. Dokonywana jest także systematyczna ocena realizowanego programu studiów, a także monitorowany jest stopień osiągania zakładanych efektów uczenia na podstawie systematycznie zbieranych i analizowanych danych. Proces monitorowania programu kształcenia dotyczy wszystkich rodzajów zajęć i dotyczy każdego etapu kształcenia. Jednak wyciągane wnioski z analizy programów są dość pobieżne i nie zawsze w pełni wykorzystywane przy jego doskonaleniu. Przykładem jest procedura badania jakości prac dyplomowych po procesie dyplomowania, która wymaga dostosowania do specyfiki kierunku zielarstwo.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Nie dotyczy – jest to pierwsza ocena kierunku zielarstwo w Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie.

